یادونه او درمندونه

د کتاب نوم ــ یادونه او درمندونه

لومړی چاپ

د کتاب موضوع ــ شعر.

د کتاب لیکونکی ــ سلیمان لایق

د کتاب خپرندوی ــ دافغانستان ددموکراتیک جمهوریت داطلاعاتو او کلتور وزارت.

د کتاب دچاپ شمیر ــ پنځه زره ټوکه.

د کتاب دچاپ نیټه ــ د۱۳۵۷ هجري لمریز کال دچنګاښ میاشت

د کتاب دچاپ ذمه وار ــ غلام حضرت همکار.

دچاپ ځای ــ دولتي مطبعه. کابل ــ افغانستان

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دگوندي رهبريادداشت

ملگری سلیمان لایق زموږ دهیواد یو پیاوړی او معاصر شاعر دی.دده یوه برخه شعرونه دزيارايستونكو طبقو او اقشارو له ګټوڅخه دفاع كوي او دهغو منافع تمثيلوي.په دې كتاب يادونه او درمندونه کې هم يوه برخه داسي اشعار شته چې هغه په ټولنه کې دطبقاتي تضادونو دخر ګندولو په نسبت ويل شوي دي.

هيله ده چې داكتاب زموږ دزلمي نسل پرذهنيتونو په زړه پورې اثر وښندي او دنورو زلمو شاعرانو او ليكوالودپاره به يو ښه مثال شي.

په درناوي نور محمد تره کی

ددلو ۲۵ ــ ۱۳۵٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

داطلاعاتو او کلتوردوزیریادداشت

دافغانستان ددموکراتیک جمهوري حکومت داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دډیرې خوښۍ ځای دی چې خپلو کمېدلو او ربړېدلو او له مترقي فرهن□ څخه لري ساتل شوواو محروموخلکو ته،یو نوی اثر،وړاندي کوي.

دثور پرتمین انقلاب ،لکه هماغسي چې دژوندانه په نورو برخو کې دژورو او ښتونو اوتحولاتو سریزه پیل کړې ده،زموږ دخلکو دنوي او مترقي فرهن□ اوهنر دایجاد په عظیم کار یې هم لاس پورې کړی دی . او دا کار البته دا فغانستان دخلکودلرغوني فرهن□ دمیراثونو اودرنو دودونوله ساتنې سره په متناسب ډول سرته رسوي.

زموږ هیواد چې په بېلا بېلو ادبي اعصارو کې د دري او پښتو شعر ډېر ځلاند ټاټوبی او مرکز پاته شوی و،له بده مرغه په راوروسته کلوکې دملي ضد ،ولسي ضد اوفرهنگي ضد حکومتو دتسلط په وجې،شعر او ادبیاتو په زحمت سره نیم ژواندې او مړاوې سلگۍ پکې وهلې.دشعر ډیوه ټپه وه ،ادبیاتو یوه منحطه او ارتجاعي بڼه غوره کړې وه،دتیاتر او تمثیلي هنر په نغري کې یوائحې ایرې پاتې وې ،او په کلي ډول سره د هنر او فرهن□ فضا یوه مسمونکې اوزهرجنه فضا وه .

ویاړو چې دافغانستان دثور ستر انقلاب ددغه هیواد هنر پالونکو بچیانو ته دا موقع په لاس ورکړه چې هر ډول ناروا سانسور او غیر عادلانه بندیز له مطبوعاتو څخه لري کړي او ټولو هغو وطنپالونکو او صدیقو لیکوالو او شاعرانو ته دا آزاد فرصت په لاس ورکړي چې خپل خوځنده او انقلابي آثار، که نظم وي که نثر ، دخپلو زیا ر ایستونکو خلکو په خدمت کې وړاندې کړي ،هغه آثار چې وطنپرستانه او مترقي محتوی لري.

داطلاعاتو وزارت تر وسه وسه هڅه کوي چې زموږ خلکوته ددغسي آثارو په زیاته اندازه وړاندي کولو سره هغه تنده لري کړي چې دوی بالاجبار دپردیو غولوونکو او لار ورکوونکو ادبیاتو له لارې کښېښوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادی حاضر کتاب چې دثور دانقلاب په سباوون کې تاسو ته وړاندي کېږي دهیواد دمبارز او انقلابي بچي ، پېژندل شوي شاعر او لیکوال،ملګري سلیمان لایق اثر دی چې هغه دغه دزړه کترې داستبداد په بدو شرایطو کې خوندي ساتلې او خپلو زیار ایستونکو خلکوته چې دهغوی لپاره یې ژوند کړی،مبارزه یې کړېده او خپل ژوند او هستي یې ورته وقف کړېده، وړاندي کوي.

دلایق د «یادونه او درمندونه » اساسي محتوی په دووعناصرو کې خلاصه کېږي: خلک او وطن. هغه خلک چې دتاریخ رېښتیني ایجاد ګران او جوړوونکې دي او هغه وطن چې دهمدغو زیار ایستونکوایجادګرانو کور اوټاټوبی اودمنځو سیمه بلله کېږي.

او څومره ښکلی دی هغه شعر چې دټولو شعرونو خالق اوجوړوونکی پکې ستایل کېږي او لمانځل کېږي.

داطلاعاتو او کلتور وزارت ویاړي او هیله لري چې دغسي مترقي اوپر محتوی آثار په زیاته پیمانه خپاره کړي او په دې توګه د وطن دریښتینو زمنو او لوښو،دانقلابي لیکوالو،شاعرانو او هنرمندانو،حق ورادا کاندي او دملي او مترقي فرهن□ یوه شتمنه پانګه منځته راولي .هغه پانګه چې راتلونکې نسلونه دمبارزې، وطنپالنې،خلکو ته دخدمت او دیوې پر مختللې ټولنې دایجاد په لار کې ترینه الهام واخلي اودلارې رانه مشالونه یې وي .

داطلاعاتو او کلتور وزیر
بارق شفیعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لایق او دده شعر

سلیمان لایق دشاعر په توګه دافغانستان دملي شورا داومې دورې دنهضت څخه زېږېدلی شاعر دی. دې نهضت دده دشعر لومړنیو سپرغیو ته لمن ووهله او ده ته یې لاره خلاصه کړه چې دسترو پښتو ژبو شاعرانو په کتار کې ودرېږي.

ده په دې دوران کې چې لا ډېر زلمی و، دوطن دفاع ته ور ودانګل ، داستبداد، بې عدالتي او داستعمار له پاته شونو سره یې مبارزه پیل کړه اوله لیریک شعر څخه یې مبارز شعر ته مخ ور واړاوه. دسیاسي اختناق او بندیز له کبله ده نشو کولای چې خپل شعرونه دډله ایزې مفاهمې دوسیلو له لارې خپاره کړي، نو به یې هغه دانقلابي روښانفکرانو په مرکو کې لوستل او دهغوی په ذریعه به نقلېدل او عامېدل.

دی ۱۳۳٦ هجري لمریز کال په شاو خوا کې ، دکارګر دطبقې دنړۍ لید تر نفوذ او جاذبې لاندې راغی .

د۱۳۳۸هجري لمریز کال په حدودو کې لایق داصولي کیڼو روښانفکرانو په محفلونو کې یو پېژندل شوی اوفعال شاعر او لیکوال و.

په۱۳۴۳ کال کې لایق دافغانستان دخلک دموکراتیک ګوند مؤسسې کانګرې ته چې ددې ګوند دمشر ملګري تره کي په کور کې راغونډه شوې وه ،داستاځي په حیث لاړ او دده په قول دوباره تولد شو :

کله چې له ګونده دکانګرې انتخابي شومه
وزېږېدم بیا او تولد انقلابي شــــــومـــــه
نور دمحتسب په کوڅه نه ځمه او نـــــه ځمه
لاړم له جوماته او سپېڅلی شرابي شومــــــه
(سپېدې دلایق نا خپور شوی اثر)

دلایق شعر زما په نظر دوه مرحلې لري:
یوه مخکې تر۱۳۳۸ کاله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله وروسته تر ۱۳۳۸ کاله.

په لومړۍ مرحله کې شاعر لا دخپل تفکر او شعر په احساسي مرحله کې دی. دهغه شعر یو تېره پرېکړوونی او روښانه لوری نلري او له ځېڅپاندۍ سره مخامخ دی:

چېرې یو سم دار سوا او ناقـــــــرار زړه
دآرزو په لمبو سوی گرفتـــــــــار زړه
زړه مې غواړي چې له زړه سره همراز شي
خدایه وښیه دې زړه ته یو بیـــــــدار زړه

(چونغر)

په دغې مرحلې کې شاعر په نیم راڼه مزله روان دی او نه پوهېږي چې چیري لاړ شي او څه وکړي، خو وروسته تر ۱۳۴۳ څخه دشاعر دسیاسي اوهنري واقعي بلوغ زمانه رارسېږي ، په دغې مرحلې کې شاعر خپله لیکه موند لې ده ، ژوند او هستي ته په ډېره روښانه سترگه گوري ، هیڅ شی ورته ابهام نلري ،دطبقاتي مبارزې سره کرښه یې مخ ته ځلېږي او دهمدغې مبارزې له معیارونو سره سم یې خپل ژوند او هنر عیار کړی دی. له بلې خوا وروسته تر دغې مرحلې ده چې دلایق شعرلادپوخوا لي خوا ته ځي اودده دشعر خصوصیت وروسته تر دې مرحلې دادی چې خپل خلف نسل په ځان پسې را کاږي او په ځوانو شاعرانو باندې ژوره اغېزه کوي .دده سبک ،دده الفاظ اودده دشعر مضمون د ورپسې نسل په شعر کې له ورایه ځان ښيي.زیاتره زلمي شاعران دده شعر او شخصیت ته احترام لري او ددوی زیات شمېر یې ځان دده شاگردان بولي.دلایق دژوند په ټوله موده کې داسې شیبه نده راغلې چې دی له حاکمه محافلو سره سوله وکړي،هغوی وستایي اویا حتي سوله ایزي لارې چارې ور سره غوره کړي .دی تل منتقد،جمال ستایونکی او مبارز پاته شوی اوپرله پسې یې خپل شعرته پر انقلابي لاره وده او تکامل ور کړی دی.له همدې کبله ده چې په ډاډ سره ویلای شو یو ځلمی او با مسؤلیته نسل چې نن یې قلم په لاس کې دی، که وغواړي یا ونه غواړي دلایق دادبي مکتب پیرو دی ،دهغه په لیکه روان دی او دهغه په سبک شعر وایي. که چېرې ددې لنډې سریزې حوصله تنگه نه وای نو مابه گڼ شمېر نمونې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته وړاندې کړي واى .

وروسته ترپورته مرحلې چې موږ ياده کړه دلايق دشعر ليک او لاره څرګنده ده او له همدې کبله ده چې وايي:

«اې زما ملګرو دجنـــــګو
زموږ دسرو سرکشو بيرغـو
اې راويښوونکو دزنګـــو
زموږ دخوارو خلکو دننګو...
...نشته بله هيله بې له جنګه
نشته بله لاره بې له ننګـــــه»

(يادونه او درمندونه) او يا:

توره وباسه له تېکي ، چې ريښتونى يې باور شـــي
ستا په ننـ□ او په مېړانه ، ستـا په توره اې پښتونـه
هره لاره ورته نيسه ، هــــره تيږه ورته څــاره
هر ګودر ورته ګرداب که ، هره ورځ ورته کلونه
باندې ويې شلوه خېټې ، ترينه ويې باسه ستـــرګي
پې ور ويې ځپه ژامې ،پې ورمات يې که غاښـــونه

(يادونه او درمندونه)

تر هغو چې زه ملګرى لايق ديوه مشر اوديوه ملګري په توګه پېږنم ،دوه څېرې لري:انقلابي لايق او شاعر لايق اوتر هغو چې زه لايق ديوه ملګري او استاد په دود پېژنم،هم لايق دى او هم شاعر .

انقلابي لايق تل دخپلو خلکو په خوا کې ،دکارګرانو، بزګرانو او زيار ايستونکو په سنګر کې ديوه وفادار او زړور لار ښوونکې په توګه پاته شوى دى ، هغه دافغانستان دکارګرې طبقې دګوند دغړيتوب شرف او وياړ دګوند دتأ سيس له شېبې نه بيا تر او سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري لرلی او دادی دا نېکمرغي ورپه برخه ده چې پنځلس کاله یې پرته له څه ضعف او سستۍ او پرته له ستومانۍ نه د ګوند ټول اوامر منلي او له خپلو خلکو سره یې اوږه په اوږه د استبداد، ارتجاع او استثمار او هرډول ستم سره مبارزه کړې ده او اوس د نوي پړتمین افغانستان دجوړښت لپاره دافغانستان دخلق د دموکراتیک ګوند دمرکزي کمېټې، دافغانستان دجمهوري دولت دانقلابي شورا او دوزیرانو دشورا دغړي په حیث په کار لګیا دی.

لایق دیوه انقلابي ملګري په صفت په اصولي برخه کې یو بې ګذشته او کلک او کله هم ځیږ ملګری دی چې دخلکو دګټو په برخه کې په ځان هم نه رحمېږي.

هغه دانسان ټول غرور، ټول شرف، ټول کرامت او عزت دیوه ولس په غرور، دیوه ولس په شرف اودیوه ولس په کرامت او عزت کې ویني او تل یې دیوه انقلابي ملګري په توګه له هرډول ځان ځاني او خودخواهۍ او انساني هوا او هوس سره مبارزه کړې ده .پخپله یې جګه شمله نده وهلې خود ولس او زیار ایستونکو خلکو شمله یې تل لوړه او ویاړلې ساتلې ده او تل یې له ځا نه انقلابي تواضع ښوولې ده. او همدا وجه ده چې دهغه انقلابي او هنري شخصیت دبهرنیو شاعرانو اوادیبانو او په خارج کې دپښتو ژبې زده کوونکو پام ځان ته وراړولی دی. او دادی دهغه شعر دهیواد له پولو څخه پورې وتلی او په یو شمېر هیوادونو کې لوستل کېږي، څېړل کېږي او ترکره کتنې لاندې نیول کېږي چې دا پخپله زموږ دشاعرانو، زموږ دخلکو او فرهنګي ټولنو لپاره دویاړ او افتخار وړ خبره ده.

خو شاعر لایق بیا د ډېرو رقیقو احساساتو خاوند پاتي شوی دی ،هغه دژوند ډېرو تابلوګانو او رومانونو ژړولی دی. تر هغو چې زه خبر یم داختر مړی یې په دې دلیل له ستوني نده تېره شوې چې په زرهاوو زیار ایستونکې ماشومان په هماغې شپې نهر نهور او وږي ګرزېدل او ده دا وس نه درلود چې ټولو ته ډوډۍ ور کړي.

زه بیا بیا ددې شاهد پاته شوی یم چې کله دوطن له یوه ګوټ نه یو رنځور ملګری راوستل شوی نو لایق یې سخت ځورولی او له خپلو ټولو مشغولاوو سره سره یې درنځور ملګري پوښتنه کړیې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعرانو زړونه ډېر پراخ دي او دا بيخي ربنتياده. دلايق زړه دخلکو دميني کور دی.دلايق په هر شعر کې له خلکو سره، له ډېرو ساده خلکو سره، له کارگرانو،بزگرانو، له شپنو او زيار ايستونکو سره مينه څپې وهي. له ماشومانو سره مينه دشاعر يو ځلاند او غوره خصوصيت دی.هي□ ما شوم له هغه سره دنابلدۍ او بيگانگۍ احساس نکوي.

لايق دکارگرانو شاعر دی،دلايق په شعر کې ددغې دوران جوړوونکې طبقې دآزادۍ او دهغې له خوا دتاريخي رسالت دسرته رسولو ډېر پيغامونه شته.لايق دبزگرا نو شاعردی،دوطن ددبنتو او کروندو په بنکلاهغه سړی پوهېږي چې دلايق په شعر کې ددغه ژوندي او ددبنتو دخاوند بزگر ستاينه او لمانځنه ولولي.

لايق دخوارو او په کلونو کلونو لا لهاندو اوسرگردانه کوچيانو پرديسانو شاعر دی،دهغو کوچيانو چې پېړۍ پېړۍ دهغوی کډې بار دي او له يوې سيمې نه بلې سيمې ته په سفر لگيا دي.

او لايق ښځه ستايي نه يوائې يې پدې ستايي چې د خلقت يوه باکماله او ظريفه تحفه ده بلکې پدې يې ستايي چې هغه مورده، هغه دبشري نسلونو روزونکې او پالونکې ده، هغه ده چې نړۍ ته ستر او جاوداني شخصيتونه وړاندي کوي.له ښځې سره دزړه خواله کوي اودهغې دمظلوميت پيغام دټولو انسانانو غوږونو ته رسوي:

مه مې خندوه نارينه نه يم دخندا
زه يوه ناره يم دغمونو د دنيـــا

او:

زه دژوند جوهر دعشق ډېوه دانسان مور ومه
تا کړمه نانزکه دشيـــــــطان د مشغـــو لا
زه دانسان مور يمه درنـــه يمـه آزاده يـــم
دا دبندگۍ زولنې لـــري کـړه لـــه مـــا

(۹۸مخ- دښځې ژړا)

او هم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« عشق یې دانسان دژوندانه د بقا لاره
غېږ یې مدرسه دنوابغو د فکرونـــو
ښځه یوه نغمه ده دعشقونو دخوبونـو
ایستې ده فطرت د ژوندانه له ربابونو »
(۵۹-مخ، ښځه)

لایق دهر شاعر په شان په ښکلا باندې مین دی خو هغه هېڅکله له ښکلا نه په ځانګړي ډول دخوند اخیستلو هڅه نکوي، هغه ښکلادټولو لپاره ،دخپل ولس لپاره، دخپلو خلکو لپاره پرته له تبعیض او امتیاز نه غواړي.

دلایق په شعر کې هرڅه ښکلي دي، لمر ښکلی ، دښته ښکلې، سین ښکلی، ګل ښکلی، بوټی ښکلی، شګه ښکلې، ځوځ ښکلی، بېدیا ښکلې، چمن ښکلی او بالاًخره «چونغر» ښکلی او تردې ټولو پورته دزیار ایستونکې انسان تصویر ښکلی.

او دادی اوس لایق دثور دپرتمین ژغورونده او ستر انقلاب تر بري وروسته د«یادونو او درمندونو» ښکلې ګېډۍ برابره کړې او خپلو زیار ایستونکو خلکو او قهرمانو ملګروته یې وړاندې کوي. هغه ګېډۍ چې پکې هرڅه شته ، « دژړو شپو» له یاده نیولې بیا دثور ترسرو او انقلابي ورځو پورې.

زه لایق ته دیوه شاګرد او یو کشر ملګري په توګه چې نه یوازې دسیاست په ډګر کې ورسره یم یلکې دفرهنګي کارپه جبهه کې به هم دهغه په خواکې ولاړ یم ، د«یادونو او درمندونو» مبارکي وایم

او هیله من یم چې زموږ دغه انقلابي شاعر په خپلو پیاوړو ادبیاتو او اشعارو کې د ثور د پرتمین انقلاب نه نشت کېدونکی اوښتون او دهغه دنتائجو دسپېڅلو ګلانو یادګارونه راتلونکو نسلونو ته ولېږدوي او هیله لرم چې دشعر دغه ستره مجموعه و کولی شي دانقلاب په راتلونکو بریالیتوبونوکې خپل ستر او عظیم رسالت سرته ورسوي.

ویاړم چې دا مجموعه وروسته دثورتر پرتمین انقلابه چې دافغانستان دخلق د دموکراتیک ګوندپه لار ښوونه اودخلکو دوسله وال پوځ په وسیله او زموږ دګوند دستر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر نور محمد تره کي په امر سرته رسېد لی دی ، خپرېږي او دا داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دافتخار ځای دی چې دوطن دیوه زړور او با احساسه انقلابي شاعر حق وروسته تردېرو کلو څه ناڅه ور ادا کوي.

ـ غوړېدلي دې وي زموږ دنوي شعر سره ګلان.

ـ او تېره دې وي دلایق دشعر ځلانده توره !

امین افغان پور

کابل ـ ۵ر۵ر۱۳۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکو تـــــه

ډېر و ګړي به زما له مرګه وروستــــــــــه
زما په شعر با ندې وايي ايرادونـــــــــــه
ښايي ځينې په دې پوه شي چې په خوله مې
ظالمانـــو لګـــولـــي وو مهــــرونــه
که هر څو فلک ناوړې په ما وکــــــړې
ما جـ□ کړي دي دخلکو آوازونـــــــه
ما آسمان د آزادۍ تــــــه لار ايستـــــله
خوخوني ښکاري مې مات کړل وزرونه
هره خوا چې د رڼا پــــــه تمــــه لاړم
خواه شوي وو ډيوو لا ندې دامونــــــه
لاس مې جـ□ که د دردمن دسر ساتوتــه
که هر څو يې را ځپلي وو لاســــونــه
هر آواز مې د مظلوم دسر سپــــــر شـــو
هر يو بيت مې د محروم د زړګي خونـه
زما هډو کې به لا فخر کړي په ګور کې
و مې نه ليکل د سپيـــــو صفتـــونــه
د حرمان په لمبو وسوم خو ټيټ نشـــوم
ومې نکړل مغرورانو تــــه عـــذرونــه
چې زاړه کې اسير شوي وو لـــــه عجزه
ما کړل مات هغه دعرف ځنځيرونــــه
نوی روح مې د پښتو شعر ته ورکــــــه
په ګلونو کې مې ونغښتل اورونــــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر کلو کلو به خېژي زما لـــه شــعره

دشهیــدو تکلـــونـــو فــر یــا دونــه

څو چې ژبه دپښتو يي زه به يمـــــــه

هېر به نکړي پښتانه زما لالو نـــــــه

کابل– ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن ته

بیا په ما راغلي چپاوونــــــــه دغــــــمونو
راکه نوئ دمه اې زما ښکلې وطنــــــــــه
وینه مې قربان شه ستا لپاره درنګونــــــــــو
ستر ګې ګلان شه ستــــــا دټرو په لمــــنه
ستا په محبت کې ملا ونیوم پــــــه کـــــفر
ګوري زما لپاره په هر ګام کې داراو ونــــــــه
نور که له تا غوړي جنتونه دعیشونــــــــــو
زه به ستا لپاره سره دوزخ ته شم دننـــــــــه
ته که بې حاصل یې که جاهل یې که کاهـــــل یې
ستا ځېره که خواره، که سپېره ده، که پمنـــــــه
ماته دجهان ترټولو ښو ښایسته تـــــــــه یې
ځوځ دې راته ښکاري رنګینه تر هر سمنـــــــه
ما کې که څه شته دي ستا له فیضه راکې شته دي
اې پروردګاره زما دروح زما څښتنــــــــه
زه دې دتوفان په یرغلونو کې رالوی کـــــــړم
عشق کې دې پاخه کړل زما زړه او زما ینـــــه
زما له هر آواز سره پېښې دامیر رېـــــــــړ.دي
ځکه چې ما جل □ که دا آواز ستا په بلنــــــــه
ته زما ځیګر یې زما زړه یې زما عشــــــــق یې
زه د تا آواز، د تا فرمـــــــــان، دتــــــامننه

کابل– ۱۸ر۵ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته

را تېر پړي دزندا ن له ديوا لونـــــــــــو
دزمان دقافلې نوی جـــــــــــــــرس
هر آواز دآزادۍ چې رارسېـــــــــــــــږي
زما په ستونې کې قوي شي يو په لــــــــس
دون همت په يوه ګوله باندې تسلـــــــيم شي
مرد به نشي په ګولۍ له ځايـــــــــــه پس
بې له تېغه بله لار ورســـــــــــــــره نشي
چې نه کور در ته پرېږدي او نه جــــــــوس
ګوره ګوره چې ګرېوان يې خوشي نکـړې
څو دې متې، څو دې لاس وي، څـــودې وس
ددې تور زندان قلفونه رېز مـــــــــــرېز کړه
نا مردي ده قبلــــــــــــــول ددې قفس
په مردۍ او آزادۍ باندې يې تېر کـــــــــړه
څه که ژوند دې يوه شيبــــــــه وي يا نفس
سره يو شئ درواري شم خورو خلـــــــــکو
دسيلاب مخې ته نه دريږي خـــــــــــس
په وطن چې خپل وطن به خلاصومـــــــــــه
خلکو نلرم په زړه کې بل هــــــــــــــوس

کابل، ګذرګاه ــ ۱ر۳ر۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خودۍ یون

دا له موږه سره څـــه کـــــوي ګردون
دا ملګری د ټیټانو دغـــــــــه دون
له غروره مې سر کوز نشو فلك تـــــه
څو مره لوړ دی دا زما د خودۍ یـــــون
دا افسوس دی چې خپل وروررا سره نه ځي
دا جاهل، په ځان ناپوه، دغه جبـــــون
کنې ما به دا تاریخ و اړولـــــــــی
په تقدیر به مې وهلی و شبخـــــون
که آسمان هر څو څپیړې په مخ راکـــړي
تسلیم نشو دا زما زلمی جنـــــون
یو زمان به ددې خلکو په سوك مات شي
هغه سر چې ج□ آسمان تـــه و پرون

کابل ــ ۲ر۳ر۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپسرلي آواز

بيا له غرونو رارسېږي يــــــو آواز
خوځوي په مړاوو بڼو کې پـــرواز
دنسيم مطرب په زيږو پاڼو لـــوبي
ګرزوي په وچو لښتو کې شهباز
خا مخا به بيا په ګلو بهار راشـــي
بلبلان به شي چمن کې هــــم آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنجونو مینه

یار به مې پخلاشي زړه وایي ګواهـــــــي
کله پاته کېږي په سپین مخکې سیاهــــي
چاویلي داچې ښایسته لوټوي زړونــــــه
کله روا شوې پر ښتو ته تباهـــــــــــي
پرې مې ږده ملا زه دتسپو او نفلو نه یـــمه
عشق په لېونتوب را باندې وایي ګواهـــي
یار را اچولې په لاسو کې تورې څـــــې
زه یم دخوبانو لاس ته‌لی سپا هـــــــــي
ژوند یوه قافله ده دغمونو، د دردونــــــو
یمه دغمونو په ټالونو کې راهـــــــــي
لامبم هره شپه دخپلو اوښکو په تالاب کې
لېږمه کاروان دفریادونو پګاهـــــــــي
جار به جنتونه پالنګونه کړم دحـــــورو
یار که چیرې راکړي پخپل غېږ کې پناهي
نه ځي له لایقه عشق دنجونو په توبـــــو
نه ځي له زنګي نه په زمزم کې سیاهـــي

کابل ــ ۱۲ر۴ر۱۳۴۲

تاسي که یو نشئ اې خورو ورو زلمیانو | هېڅکله به نشي څوک آزاد او نه آباد
زمونږ نفاق وسله د د ښمنانو د بـــري ده | یو شئ سره یو شئ چې وطن نشي برباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي ماته سره اورونه را دچښـــــلو　　　ځه دسولو څه دځان رسوا کولـــو
هسي اور چې لېونيو سره ښـــــايي　　　توفيق راکړي د ګرېوان دڅيرولـــو
په مستۍ کې رانه حزم دسر واخلـــه　　　مجال راکړه دځپل ځان فدا کولـــو
ستا دشونډو له ګرمۍ نه قرباني شـــم　　　ستاله اوره، ستاله شوره ستاله سولو
څومره څومره چې سوځېږم نه مړ ېږم　　　څه قدرت لرم دځان رسوا کولـــــو
له ځيګره مې دوينو فوارې ځــــــي　　　چې مشغول يم دوطن په يادولـــــو

کابل ۱۳۴۳/۴/۶

دا وطن به ښکلی شي

داتياره به ټوله شي له غرونونه رڼا بــــــه شي
دا آسمان به پاک شي له وريځونه پخلابـــه شي
دا دځو ليوانو او خوګانو دوحشت شپه بــــــه
تېره شي له سترګو په يوه رپ کې الونيا به شـي
دا دسويو چيغو دتيري او د ستم سيمـــــــــه
مېنه دوروروۍ، اوآزادۍ، او دصفا بـــــــه شي
دا وطن به ښکلی شي، سمسور به شي، آبادبه شي
پټ به په ګلونو شي، ښايست ددې دنيا به شـــي

کا بل ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزا د پروا ز

گرزم لېوني غوندې رغونه لټومـــــــــــه
څنګو دجانا ن ته څو ګلونه لټومـــــــــــه
او ښکې مې له سر ګو په ګرېوا ن دا خوشي نه ځي
غاړې د دلبر ته ا مېلونه لټومـــــــــــه
زه د ښايسه وو د جلوې پروا ګير نه يـــــــم
دې بېدرده زړه ته څو دردونه لټومـــــــــــه
وا يي په دې سيمه د کاروا ن اورونـــــــه بل وو
زه يې په ايرو کې اثرونه لټومـــــــــــه
زه انقلابي يمه ريبا ره يا رته وا يـــــــــه
ستا په نظرو کې ګردشونه لټومـــــــــــه
ما دزمرو غږ و په دې غرو کې اورېـــــــدلی
ګرزم په هغو پسې او غرونه لټومـــــــــــه
چېرې هغه ورځ چې به آسمان له غوسې تور شي
يوه آزاد پروا ز ته توفانونه لټومـــــــــــه

کابل ــ ۴ر۴ر۱۳۴۲

ګون□ شوي فريا دونه

ځه ګون□ شوي د پېړيو ارمانونـــــه دمړو ورته افغا نانو په رګـــو کې
چې په هو به يې دنن□ رغلي تاوده وو اوس يې نشته بې له مرګه په ايرو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

انساني چيغه

که هر څو زما ځواني ده سره شـــوې　　زه لا اوس هم لېونی او ارماني يـــم
په لاسو کې مې کړئ شورو فغان کړي　　دڅه خامو ځنځيرو نو زنداني يــم
په توفان مې و ېروي او نه پو هېـــــږي　　چې زه مخکې له توفانه توفاني يـــم
خوله به پټه هر گز نکړم که حلال شــم　　زه دخلکو يوه چيغه انساني يـــــم
ما له مرگه ويروي او خنـــــدا را شي　　چې څه وېره به کوم چې قرباني يم
دی زاړه برجونه غواړي په ما تم کړي　　زه يوه نښه دبرجو دويراني يـــــم
له ما هيله دزړو حوصلو مه کـــــړئ　　زه څپو په سر اخيستی سيلاني يم

کابل ــ۱۶ر۷ر۱۳۴۴

دمبارزې سر

کوز نشو ظالم ته په هې□ تو گه زما ســـــر
هر څومره که گرم په وهو شو ستمــــــگر
زه په ج□ آخور کې دچا نه خورمه وربشي
نه دچا خر کېږم دبارو نو نه کـــــــچر
زه که دچا خر شمه پښتو به شرمنده شـــي
ناړي به را تو کړي په سپين مخ باندې هنــر

کابل ....

بيا راژوندی شوی په وطن کې استبداد　　بيا چاړه سره شوې ده په وينو دجلاد
پورته کړئ زلميانو شور دخلکو ديووالي　　جگه کړئ ناره په غرو رغو کې دجهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ وطن به آزاد شي

هرآواز چې پورته زماله خولې شو په مستۍ کې
خوله را باندې ماته محتسب کړه په وهلو
دا دحق آواز دی چې نه مري نه غلی کېږي
کړي دې زاهدان تکل دځان دشرمولو
نه ځي له رندانو شور دمينې په توبو
غلي مستي نشوه په منصور کې له وژلو
سم شو پرون بيا دشور بازار ملا په کليو
ستړې شوله خوله مې دلاحول په ويلو
دا دانگريز سپی به له دې خلکو نه تم نشي
ځو چې يې يو غاښ وي لا په خوله کې دچيرلو
مادی درولی په غيرت پرچم دخلکو
زړه مې دی نيولی هر لړم ته دچيچلو
باد دآزادۍ به دپرچم وزرونه خلاص کړي
خلک به ژوندي شي دهغه په رپېدلو
خور به شي هيبت زموږ دچيغو په وطن کې
مات به ځنځيرونه شي له متو او څنگلو
دا وطن به ښکلی شي ،آزادبه شي، آبادبه شي
خلاص به سي دشيخ او دشيطان له ځورولو

کابل-۱۳ر۶ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا غزيو لار

نه وزي له خولې نه مې بې ساهه ترانه
شرم دساقي دی بې شرابو پيمانه
زه په دې تيارې کې يوې رڼا ته منتظر وم
اوس به ياران و گوري مستي ددېوانه
لار ديار دوصل په گلانو پټه نه ده
اخلي په اغزو کې ازموينه زمانه
جار شمه ،قربان شم سره يو شئ خورو خلکو
نه دی په وجود کې هي□ يو غړی بېگانه
نشته ځان ځاني کې مصلحت دلامبوزنو
سېل دحوادثو هسي غواړي بهانه

کابل ......

زما انتخاب

ما له دې نړۍ نه انتخاب که عشق دښکلو
شرم دی بلبل ته چې مين نه وي په گلو
زه په هر ذره کې دجانان تجلي وينم
ځکه يو شان ځير يم سپين او تورته په کتلو
دا دژوندون در وی هسي نه دی چې گونگی شي
بوخت دی زاهد دخپل آبرو په خرخولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخلکو غیرت

نه به شي له ت□ داستبداده سره سم
نه غیرت دخلکو، نه زما لېونی غم
سر خو هغه سر وي چې پې وار د تېرو نه وي
زړه خو هغه زړه وي چې وریت شوی وي په غم
موږ به دغه خپله دنیا گي بله دنیا کړو
مات به شي دې لوبه کې سرو نه دستم
هیڅکله دخلکو دښمنان تم کوی نشي
نه جادو دشیخ نه گوزارونه درستم
زه دهغې خاوري نذر شوی قرباني یم
یوه خوایې آمودی بله پوله یې جېلم
نه ځي افغانان له نامحرم سره په لاره
رزم او بزم نشي دمحرم او نامحرم

کابل ۱۳ر۶ر۱۳۵۱

دلمر جونگړه

اې دوړانگو لورې داتیاره لاره رڼا کړه
اې د سپېدو خورې دغه توره شپه سبا کړه
زما په سړه وینه کې داور گرمي خوره کړه
ما ته ننه زړه کې یوه دلمر جونگړه را کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دڅڼو جال

په چمن کې چې دې پېرق دخندا خور شي
زما دزړه په کور کې ګڼ دهیلو شور شي
چې دمخ ته څومره ګورم هومره سوځم
ما بد مرغ ته دې دوصل اوبه اور شي
په یوه موسکا دې عقل رانه یو ووړ
خدازده څه به لا په ما بېچاره نور شي
لېوني په ځنځیرو کې فریادي شي
چې په مخ باندې دې جال دڅڼو خپور شي

کابل ۵ر۳ر۱۳۴۴

نوی یون

تاریخ څه دی ؟ یو آواز دی
ازمويي زموږ غوږونـــــــه
ډکوي زموږ جامونـــــــه
تشوي زموږ عقلونـــــــه
ته یوه خپله نغمه سر کــــړه
اې ددغه زما ن یونــــــــه
اې ددغه وخت مـــــلالـــې
اې د دې مهال مجنونــــه
اې زمریه، اې پښتونـــــه
کابل ۷ر۱۲ر۱۳۴۴

د زمان څرخ

څرخی دزمان ګرزي احمقان ورته اړم دي
دا ناورسره ځغلي ، هرقدم کې په مخ لوېږي
یو باسي دزمان په توفانو کې دژوند لاره
بل سپور دده په څټ په پټو سترګو پې تېرېږي
دنیا توره تیاره ده دتیارو کسانو لاس کې
ډېوې یې هغه څوک دي چې سوځېږي ویلي کېږي
هرباغ فتنه دعقل ، هرچمن آفت دفکر
هر څنه دسنبل حلقه ددام ده چه غوړېږي
هرشرن□ ،هره نغمه، هره سندره، هره لوبه
ځګروي دي او سپلي دي یا سلګۍ دي چې خورېږي
بربښنا یې غاښ چیچنې دغمونو دباران دي
باران یې دغم او ښکې دي په ژوند باندې اورېږي
دغرب ښکلي ګلان یې دمشرق په وینو رن□ دي
دشرق ساده بلبل یې بویوي تربنه تاوېږي
پېړۍ لکه بېړۍ چې درنه شوي یې بې حده
زموږ دژوند له مال سره مجهول پلو خوځېږي
کړه وړه روانه ده ،موجونه یې وردانګي
بې درده ماڼوګان نه یې پروا کړي نه وېرېږي
اې عقله له مغرور انسان نه وکړه دا پوښتنه
دا ستا کاږه مزلونه عاقبت چېرې رسېږي ؟

کابل ۳ر۳ر۱۳۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امید زرینې وړانګې

توري وربځې کوږه کوږه پلنې پلنې
ترې وتلې دلمر ژیړې ژیړې ستنې
د بهار دزړه لو ګې کې ماته برېښې
دامېد زرینې وړانګې سرې بخونې
آسماني برېښنا به وخاندي بېد یا ته
که هر څو دوربځو ستر ګې دي ژړنې
لمر به خور شي دشپنو په تیارو تا لو
په ګلونو به شي پټې لوڅې ونې
اغزن غرونه، وچ لاشونه ،سپېرې دښتې
سم جنت به شي له څوکو تر لمنې
نا امید بزګر به وخاندي بېوا که
نا څا پي به ټولې پولې شي چکنې
خو په ډېر افسوس به بولي ځوانې پېغلې
زما دژوند ترخې سند رې دا غمجنې

کا بل ۱۵ رر ۱۱ ۱۳۴

د ژوند قصه

ژوند د هڅو د رز مونو یوه قـــــصه ده
د مردیو نامردیو په غوغـــــا کـــــې
ګوره ګوره چې فرصت درنه لاړ نشـې
تش دخبټې او دخوټې پـه سو دا کـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمان تبنتي

ما نه هسي بېوفا گلرخان تبنتي
چې له زړه دمحتضر نه ارمان تبنتي
گوره هومره افتاده او زبون نشې
چې له لاسه دې اختيار دخپل ځان تبنتي
دآسمان په مټ کې توان د وهو نه و
د برېښنا خنجر ته گوره عريان تبنتي
ته لا کومې زمانې ته منتظر يې
زه يې وينم ورځې خوځې زمان تبنتي
څوچې ته دا ليمڅي کوڅو اوباسې
زما له زړه دفريادونو توفان تبنتي
په اسره به مطلوب در نشي په گوتو
ور پسې شه چې راغلی امکان تبنتي
څوک به يوه اوښکه په ما او تا توی نکړي
خلک لاړ وهي په بيړه جهان تبنتي
تر گوزار دې قرباني شم لېږ چټک شه
چې دنښې له ساحې نه لېوان تبنتي

کابل ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

اغزي او گلونه

پرپړده پرپړده چې ببرشي ، لا ببر شـي	دارنگين رنگين گلونه دبستـــــا ن
لمر او تنده به دسختونر معلوم کړي	چې اغزي دسارا مري او که گلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمزورې رڼا

دتیاره ژوندون په لار کې زموږ دمخه
یوه ضعیفه ډیوه ګی سوځي بلېږي
لاره ورو وهئ ملګرو باور نشته
دا رڼا په او سېلي باندې تپېږي
زه یې وینم چې دهر قدم له زوره
لکه پاڼه دنسیم مخ ته رپېږي
په هر ګام کې دشیطان داموته یښي
هر لاروي ته خروړي سپي غپېږي
زه به و وایم دژوند خوږې سندري
خیر که ژامي مې متېږي یا ځېږي
تر هغو به دا دمینې بلبل سا تم
څو دردونه دانسا ن په کې چغېږي
پروا نشته که دا لار توره تیاره ده
ماته کاڼي بوټي حال وايي غږېږي
کومه نښه چې منزل ته لوری ښیي
ماته لمر غوندې رڼا کړي او ځلېږي
اې زما دزړه تڼاکو په چودو شئ
عمر لنډ لکه برېښنا دی او تېرېږي

کا بل ۲۸ر۱۱ر۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت

نغښتي حرکت کې فطرت لوی لوی قوتونه دي
ځکه هم مکان او هم زمان په خوځېدو دی
ته لا تر شړی لاندې ویده په درانه خوب یې
ستوروته یورپ کې بل انسان په خوځېدو دی
ته د سېلاب لار کې پنډوې وزې او مېږي
زه وینم په غونو کې باران په خوځېدو دی
څومره افسوس را شي چې تا وینمه ویده یې
بلې خواته ګورم درست جهان په خوځېدو دی
وباسه بېړۍ خپله ساحل ته چې زه وینم
بحر قهرجن دی او توفان په خوځېدو دی
ج□ شه ، را بیدار شه هسي نه چي پکي دل شي
ځمکه که اوبه دي، که آسمان په خوځېدو دی
زه دبلبلانو او ګلانو شاعر نه یمه
ماسره دشپو ورځو کاروان په خوځېدو دی
دانړۍ به مسته دشرابو په نغمو کمه
دومره که تسل شم چې افغان په خوځېدو دی

کابل ۷ر۹ر۱۳۴۲

دپېریو په بټۍ کې

سر دې پورته کړه له خوبه او بو یووړې دتاریخ د تاړاکونو څپــــو یووړې
پولاد نه شوې دپېریو پــــه بټۍ کې لکه ځوځ داز موینو لمبو یــــووړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به تر څو ژاړم

ناست يې ته سبا ته او زه وينم سبا درومي
ګورې زمانې ته او زه وينم چې دا درومي
پرانيزه کو ګل دې چې زه بلې لمبې در کړم
زه اوس ايرې کېږم دا اورونه له ما درومي
مه ځه هغې خوا ته چې دلارې اورى نشته
سم شه هغې خواته چې دا ټوله دنيا درومي
عمر خو همدادى چې تېرېږي نه را ګرزي
وخوځه که خوځې لکه ځل دبرېښنا درومي
زه به تر څو ژاړم ستا په سر ته به ويده يې
اوښکې که درياب شي هم وچېږي اويا درومي

کا بل ۱۲ر۱۱ر۱۳۴۲

دوينو لار

ته دعشق په کارو بار کې فريادي شـــوې
څوک چې لوبه دمجنون کړي فرياد نه کا
چې دوينو په لار ځي او نـــــه دريـــږي
بيا دې هر خس و خاشاک ته بېداد نه کـــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځمکو غل

زړه مې له مکيز دهر دلبره سره نه ځي
پښې مې د دوران له هر بې سره سره نه ځي
زما بت شکن مټ چې ګوزارونه درستم کړي
هيڅکله په جن□ له بې ځيګره سره نه ځي
دا زخمي وطن چې دمزدور په وينو رن□ دی
نور په دغه لار له ستمګره سره نه ځي
نشته د کارګر له دې نظامه سره سوله
دا سپينه کوتره له اژدره سره نه ځي
څټ د سرمايې ته دپولادو څټک بويه
دا لېوه په روغه له کارګره سره نه ځي
دا د ځمکو غل، داخېټور ، دغه د کلي خان
لاره دوروری با ندې بزګره سره نه ځي
ليد يې نېکمرغي دخوارو خلکو زغمای نشي
عقل يې په خير له بشره سره نه ځي
دا خلک نور پل له استثماره سره نه ږدي
دا وطن يو ګام له دې بر بره سره نه ځي

کابل ۱۸ر۹ر۱۳۵۱

دعشق سندرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې مجنون کړم بیا باني شــــوم   دیا ر له ذوقه هسي فا ني شوم
ر گ ر گ مې و ایي دعشق سندري   له دغه فیضه جاو داني شـــوم

زما تندی

چې را خو شي کړي آسمان کو مه ډبره
په تندي مې را گوزار شي نا ببره
لا زما په سر جنگۍ باندې شکمن دی
څه احمق دی دا فلك دا نا خبره
دزړه تاو به مې هیڅکله بهر نشي
که له غره سره ونه وهم ککره
که به یوه شېبه پې خوبښ یم مرد به نه یم
دژوندون په کاروبار بې شوروشره
«له سپوږمو نه یې لا شنه لوخړه خېژي»
چا چې موږ سره وهلې ده ډغره
د سېلاب تر مستي جار شم چې وردانگي
دهدف په لور په لوړه او ژوره

۱۷ر۵ر۱۳۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما شعر

اې زما غيرتي شعره که ته نــــــه وای   مابه چا سره ژړل دا خپل غمونـــــه
که تا لاره دمردئ نه وی ښــــــو ولې   ما به څرنگه پالل دزمرو پلونــــــه
خدازده څه به په ما کړل دې خپلو هيلو   مابه چا ته لوڅول خپل ارمانونـــــه
په کوم ساز به مې دزړه نغمه وهلـــــه   کوم رباب به جگول زما غږ.ونـــــه
کومې هيلې کوم ارمان ته به ژوندی وم   څنگه څنگه به مې وړل دغم بارونه
چابه کشله دمظلوم په نن□ کې تــوره   چابه کړل په ظالمانو گوزارونــــه
چا به وې ساده بزگر ته چې راويښ شه   ستا په وينو رنگينه دا رباب خونــــه
سخت سفر به مې په څه آسانېدی شــو   نيغي لارې، ښويي پرښي، گړنگونه
تنهايي او تياري شپې ددښمن وېـــــره   بې وسي او ځوروونکې منزلونــــه
چا به وې دغه مختورا سمان دې بل شي   ترې دې و اوري دوينو بارانونــــه
چا به وې سپېره وطن دې گلستا ن شي   پې خواره دې شي ببر ببر گلونــــه
د وورو ويده برېښنا به چا ليد لــــــه   چې سبا به ترې کوز پړ.ي تندرونــــه
چا ليدی شوي دزمان ساده افق کـــې   سوروطن، سورمستقبل، سره هدفونه

کا بل ۱۵ر۲ر۱۳۴۲

نوی عاشق

نجونو ما پرېږ.دئ چې رسوا کېږ.م
نوی عاشق يم بې حيا کېـــــــږ.م

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماله دې ګرمو شونډو نه ســـا تېځ
له واکه وزم بې پروا کېــــــــــــږم

جوالي ته

زړه مې راته وايي چې تپوس وکړم
ښنګه دي دوند با رونه ښنګه دي؟
ته چې کرې ورځ دا جوالونه وړې
ښنګه دي، دملا دردونه ښنګه دي
زړه چې دې له لوړې نه ښوا که شي
بيا د پيلاوو بويونه ښنګه دي؟
شپې چې وړې پرېوزې په لانده غولي
دا دبد مرغۍ خوبونه ښنګه دي
بيا چې دې ماشوم له تبې وژاړي
دا دغم او رنځ سازونه ښنګه دي
ته چې يې دې ژوند ته مجبور کړې يې
بيا ددې نظام خوندونه ښنګه دي

کابل ۵ر۸ر۱۳۴۳

اسير انسان

زمان درياب دی، جهان ګرداب دی
مينه ښپه ده ،   هجر تالاب دی
د دې پياوړو په های وهوکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان اسیر دی ، ضعیف حباب دي

بنځه

څو ک ده دا ببیا که چې و هي لاره دزړو نو
اخلي دمخ آب په تاز ګۍ کې له ګلو نو
مو ج یې دو ښتانو خپروي بر ښنا د تورې
ول یې دپیکي کړۍ په پښو کې دعقلو نو
عطر د کاکل یې دشاعر دژو ند سندره
شور یې دبنګړو دلېونو دفریا دو نو
او ښکې یې په ستر ګو کې غمي دمرغلرو
شو نډ ې یې خنداکې سرې سکرو ټې دلالو نو
رن□ یې دچشمانو داسما ن لاجبري خونه
شور یې په سینه کې د کیهان دپروازو نو
چم یې په جلوه کې دهو سیو درغو نو
سام یې په نظر کې لکه باز دلوړو غرو نو
عشق یې دانسان دژو ندانه دبقا لاره
غېږ یې مدر سه دنوابغو دفکرو نو
ښځه یو ه نغمه ده دعشقو نو دخوبو نو
ایستې ده فطر ت دژو ندانه له ربابو نو

کا بل ۱ر۷ر۱۳۴۳

دعشق زور

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن مې کو ګل کې بيا شور ماشـــور دی   د زړه بلبل مې سوی پــــــه اور دی
رګ رګ مې خوځي وجود مې سوځي   عشقه نور بس که معلوم دې زور دی

فريادي نفس

که هر څو ترخه رازونه زړه کې ساتم
د کام مينه راته وايي وايه وايه
ډېر دردونه مې دزړه په کور کې پټ کړه
اوس نو سوځي راته وايي ښايه ښايه
که هر څو يي خوله را ماته کړه په سو کو
فريادي نفس مې حال ښيي له ورايه
که مي ګوته مستبد ته کړه نشوه
تېز نظر به مې خطا نشي مه ځايه
زه په ستر ګو کې حال وايمه تېزبين ته
په ښو کې ولس ته ښايم خپله رايه

کابل ۲۲/۱۱/۱۳۴۱

زما شپه او ورځ

يارانو ګورئ مينه مې سوځي
ساز دغمو مې رګو کې خوځي
خلک په شپه کې يوائې ژاړي
زه په شپه ژاړم ، سوځم دورځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درز مونو پر لور

په زړه کې مې له درده فریادونه نه ځاییږي
ځان اچوم څپوته نور صبرونه نه ځاییږي
زموږ سینې دظلم په خنجر سوري سوري دي
په دې زخمي سینو کې نور زخمونه نه ځاییږي
لښتي دخپلو او ښکوبه بحرونو ته ور سم کړو
په غېږه دلښتي کې توفانونه نه ځاییږي
په سرو لمبو کې لامبي دويتنام غښتلي خلك
دوینو په تالاب کې خو خوبونه نه ځل ییږي
مزدوره ماتوه یې، سوځوه یې، ور کوه یې
په پښو دآزادۍ کې ځنځیرونه نه ځاییږي
داڅوک وايي چې دام دی، تور تلك دی او کړۍ دي؟
په اور دانقلاب کې تور دامونه نه ځاییږي
ور دانګۍ په زړه دنیا بې مزده مزدورانو
دې کار کې نور بې ځایه تدبیرونه نه ځاییږي
زړه دنیا کړئ ورانه، دا زړې ککري ماتي
په دې زړو ماغزو کې نهضتونه نه ځاییږي
ګریوان ته یې لاس وړه چې دا ښښتن داسیرانو
وسله په ځمکه ږدي نور ټینګارونه نه ځاییږي
په زړه کې مې خوځیږي دجګړو دریابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه کې خوملګرو دریا بونه نه ځا ییږي
اخیستی یم په مخه د رزمونو هوسونو
لا رباسیه سنګر ته هوسونه نه ځا ییږي
لا مخکې دلایق زړه دوطن په مینه سوی
دده په زردشت زړه کې نور اورونه نه ځا ییږي

کابل ۱۱ر۲ر۱۳۵۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بوسې سوال

مسکه شوله، ورانه شوه، په شا رانه روانه شوه
نه یم پوهېدلی چې په څه رانه ستومونه شوه
چا سره چې نه پېرېږي په ژبه عاشقي کوې
مینه دې ناکامه، تلوسه دې لالهانه شوه
ما ویل نجلۍ یې؟ ښاپېرۍ یې؟ که ملکه یې؟
دې په خندا وې «نې پني مایو»(۱)خرامانه شوه
اې دقفقاز حورو زه له لرې نه راغلی یم
یوه مساپري ده بل ځانګړې راته ګرانه شوه
یو واري مې وکه په تفلیس کې دبوسې سوال
شونډو ته لانه وه رسېدلې پښېمانه شوه
زه څه پوهېدم چې ښاپېرو کې به مې کلی شي
مېنه مې سپېره دپلار کوډله مې ویرانه سوه

تفلیس- ګرجستان۱۷ر۷ر۱۹٦۴م

---

(۱) روسي جمله ده ، معنا یې داده : « نه پوهېږم»

دجن□ سنگر

د دنیا په زړه خونه ته گډ شوی نوی شوریې
دزاړه نظام په کور کې لگېدلی نوی شور یې
ته مضمون یې،ته ژوندونیې،ته سمون یې، ته قانون یې
ته هادي دنهضتویې،اې کارگره ته لانور یې
په زړه دنیا وردانگه تر گوزار دې قرباني شم
تر گوزار دقرباني شم، تهدنوي جهان موریې
دبورژوا دا گردی خېټه نه مړېږي نه ډکېږي
دا له خاورو که ورډکه ته یې مرگ یې ته یې روریې
ته توفان یې،ته سېلاب یې،ته هادي دانقلاب یې
ته د دغه جن□ سنگر یې،ته د دغوهیلو کور یې

۱۱ر۲ر۱۳۵۱

د رسوایي شوق

هومره مې مست کړه چې بې پروا شم   ساقي همت کړه گوندې رسواشم
کاشکې مستي مې له پښو خلاص کړي   دیار محفل ته په سترگوپښو را شم

زمونږ ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ژوندون څه دی ،دخوب لیده دي   چې را بیدار شوم،جو گه د دار شوم
دیوه بیدا ره فریا د   په جـــــــرم   دهر ناولي دستر گـــو خـــار شوم

دمینې نا کردې

را یادېږي بیا دمینې نا کردې
گېر چاپېره رانه تاو دي سرې لمبې
په سپېرو خبرو څه کېږي ز ا هد ه
ماته مه کړه دا بې خونده دا سړې
که هر څو يې پا کوم چاره يې نشي
له لېمو مې را روانې دي چینې
یار که هر څه په ما کاندي و اک يې خپل دی
بیا به نه کوم رقیب ته دا گلې

کا بل........
که حسن نه وای

که حسن نه وای مضمون به څه و   که مینه نه ای ژوندون به څه و
که دغمونو تجلي نـــــــه وای   زما دمستیو جنون به څـــــه و

مرور یا ر ته

رائحه پخلا شو مــــــــرور یــــــاره
مر گ به په خپله جلا کـــــــــړي لا ره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ورځي روند دی راځه چې هېر کړو
ترخه يادونه دغـــــم نـــــا تـــــا ره

د توفان بچی

څه له مې را بولئ سيل دګلو ته
زه خو چېري نه يم دسلطان بچی
ما دتوفانو څپو ته واچوئ
غواړي توفانونه دتوفان بچی
تالنده چې غبر کړي دی مستي کوي
دا دترږميو دباران بچی
نشي په قفس کې پاتېدی نشي
دغه الوتونکی داسمان بچی
شرن□ دزولنو دژوند سندره ده
نازي په ځنځير کې دزندان بچی
سر به يې کوز نشي سر کشانو ته
ځان ته که څوک وايي دافغان بچی

پلخمري ۱۹ر۶ر۱۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوني سترګې

په خوني سترګو دې وخوړلم چور
ته دلبر يې، که قاتل يې، که تور بور
هر خندی دې زما له عمره سره رنځ شو
خال د شونډو دې دسوي زړه ناصور
ته مې ويني تويوه پروا يې مه کړه
زه پيدا يم له ازله هسې سور
چې نه سوی وي او نه داغ وي عاشق نه دی
هر سرباز به يو نښان لري ضرور
ما په خوب کې مچولې پښيمان شوم
عاشقي له سړي يوسي سم شعور
بې له عشقه ژوندون خو شې څو سلګي دي
يا يوه لوبه چې نه رنګ لري نه نور
څومره پراخ دی دود او دين دعاشقانو
ورته يو دی که ګلزار دی که تنور
زه به سر له خپله ياره قرباني کړم
پرې به نه ږدم خپلې مينې کې قصور

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب راروان دی

راروان به موج خون شي زه پوهېږم
حاکمان به سر نګون شي زه پوهېږم
د وطن دهرې لوټې په خاطر به
هر زلمی لکه مجنون شي زه پوهېږم
کوم ارمان چې دمزدور په زړه کې خوځي
په وطن کې به قانون شي زه پوهېږم
سل فرهاده يې په هر کاڼي اخته دي
دا وطن به بېستون شي زه پوهېږم
ماتې اوښکې به په ستر ګو دمجنون کې
تالا بونه دجيحون شي زه پوهېږم
دا دنن ورځې زمری چې موږ ته ګواښي
پمن سپی به دېرون شي زه پوهېږم
اوس ويده بازان په غرو کې راويښېږي
تسلي به مې جنون شي زه پوهېږم
داچې زه يې ستومان کړی دتيارو يم
دغه شپه به سباوون شي زه پوهېږم
لمر به خورشي دشپنو په تيارو تالو
بريامی به زموږ يون شي زه پوهېږم
دا دخان له لاسه وران او ويجاړ کلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زير کښنو به کمون شي زه پوهېږم
داوطن چې ستمگرو تحقير کړی
انقلاب به يې مضمون شي زه وهېږم

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

غزل

څومره لوی عذاب دی دعشق اورته زړه نيول
اورته زړه نيول اورقيبانو ته خندل
هر چېرې چې جگه کړي خوبان ناره دستې
ندی دود دعشق دخپلي وينې سپمول
نه اخلم په عشق کې زه له چا کسات دسولو
نه ځي له جامو وينې دبل په وينو ولل
زه يې دغمونو په اورونو کې لا هو کړم
ځکه مې تمامه شپه په اوښکو کې لمبل
زما زړه دغمونو يو ناپای آتشفشان دی
نه يې شته بل کار بې له اورونو غورځول
زه به له دې اوره خپل داوښکو امېل جار کم
نلرم افسوس دی له دې پورته بل بدل

کابل ۳ر۹ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرداب

دچا اوښکې، دچا آه، دچا خوناب دی
را روان مې په خبرو کې سېلاب دي
په موجو يې لنگر مه ژده بې خبره
گوره پام که دا ساحل نه دی گرداب دی

پرغلو شاهدان

داموټري، داباغونه، داقصرونه — داپه وينو آباد شوي تعميرونه
دابه و سپېري يوه ورځ دخلکو مخکې — دچا غلا، دچاټپرى، دچاظلمونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوښکو سېلا ب

عشق په لېونتوب کې وا ک دسر را څخه یو ووړ
زړه مې په گردش کې یوه نظر راڅخه یـــو ووړ
زهد مې سپر که دهوسیو هو ســــــوتـــــه
چادستر گو جن□ کې دا سپر راڅخه یـــو ووړ
صبر مې پالن□ کړ دهجران په اوږدو شپـــو کې
اوښکو په سېلاب کې دا بستر را څخه یـــو ووړ
ما وې دزړه ور به ښایسته وو ته خلاص نکـــړم
نجونو په مستۍ کې دزړه ور راڅخه یـــو ووړ
زه آزاد مارغه په لوړو غرو به الوتمــــــــــه
غېشو دبڼو یې بال او پر را څخه یـــــــو ووړ

غزني ....

لند نۍ ټوپۍ

موږ وې د لته دې سو کا ل وطن ودا ن شي دپېړیو خار ستا ن دې گلستان شـــي
ټول کامونه دې گلا ن ددې بستـــا ن وي دا وطن دې سم آزا د افغا نستان شـــي
ولس دې خلاص شي دفرن□ له چا کرا نو دانگرېز صوبه دې بیا پښتونستان شـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لند ني ټوپۍ په سر پنجابي راغـــــــــی   وې دا سیمه باید ټوله پاکستان شـــــي
دا یوهوډ دی د لندن تغییر به نشــــــي   باید لري له نقشې افغانستـــــــان شي
ټول افغان ملت په یوه ژبه ناري کــــړي   دا محال ده مګر ټول جهان ویران شي

د ښځې ژړا

مه مې خندوه نارینه نه یم دخندا
زه یوه ناره یم دغمونو د دنیا
ستا په زندانو کې مې پیړۍ پیړۍ ژړلي
نشته راکې توان نور دغمونو د ژړا
زه دژوند جوهر، دعشق ډیوه، دانسان موروم
تا کړمه نانوکه دشیطان دمشغولا
کله دې اسیره دځنځیرو کړم دزرو
کله دېکړیو کې بندي کړم دطلا
دا زما په لاس کې کړۍ نه دي اتکړۍ دي
زما دغوږ لښتۍ دوینځیتوب دي برالا
زما دسرو پیزوان دغلامۍ دذلتونو
زما دغاړې هار مهار دظلم دی دتا
ما دآزادۍ یوائې نوم دی اورېدلی
ژوند مې شو لوګی د دې عنقا په تمنا
زه په ټول تاریخ کې ملعبه ستا دشهوت ومه
یا یوه تحفه دستمګرو درضا
کله به چې خرڅه شوم نانزکه کنیزکه وم
پښې به مې شوې ماتې هرظالم ته په نڅا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري له همځولو،له وطنه،له ملګرونه
ستر ګې به مې پوچې کړې غمونو په ژړا
لاره دهوس کې هرفاسد دپښکي ګل کړمه
ځای کې دعزت بیا بې عزته دهرچا
ستاشوه ،امیري شوه، که میري شوه ، که خاني شوه
زما شو، که آفت شو، که ذلت شو که بلا
اوس راسره مات کړه دتاریخ دا ځنځیرونه
ایسته که له لاري تور دامونه دجفا
زه دانسان مور یمه، درنه یمه، آزاده یم
دا دبندګۍ زولنې لرې که له ما

کابل۱۶ر۱۲ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

مینه ددلبر زما په سر لوبې کوي
زړه یې رانه وړی په ځیگر لوبې کوي
زه یو بندیوان دتورو شپو دژوندانه وم
زما په تورو شپو باندې سحر لوبې کوي
کله چې یې شور د خندې خور شي په مستي کې
زما په سره وینه کې شرر لوبې کوي
هله چې له سپین مخه چاپیر که هار دزلفو
تور وربځ خوره شي او په لمر لوبې کوي
داسي څپه نشته چې دعشق هوس یې نه وي
شور د لېونتوب په بحرو بر لوبې کوي
زه آزاد د مارغه وم ترا نې به مې ویلې
عشق مې اوس په بڼو لو وزر لوبې کوي
هر چیرې چې جگه کړي لایق پیاله دمیو
یار په جام کې وینې په ساغر لوبې کوي

کابل ۶ر۹ر۱۳۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

درستم لار

نیمه شپه راوخته کوټې ته یوه نجلۍ
پا که لکه ګل او رمنده لکه هوسۍ
ملا باندې یې ځوړنده د څڼو توره توره
شونډو نه یې سره بریښنا خوره د خونکارۍ
نبض د ځوانۍ یې خوځاوه کمیس په تن کې
هسې چې بهېږي سپینه وربځه په سپوږمۍ
تې یې په زانګو داو سیلو کې ښکته پورته
هسې خوځېدل لکه په موج جوړه هیلۍ
غېږ یې پرانستلې لکه ګل د سبا باد ته
خوله یې له خندانه ډکه کړې وه مستۍ
سترګو ته یې میو و ور کړی رن□ دوینو
لېږ راغونډې شوې ،تنګې شوې، خند نۍ
راغلله ورو ورو لکه درنه بېړۍ ساحل ته
تللې له خپل واکه مستانه او لېونۍ
ورانه له خندا شوه وې یې ګوره لېونیه
نه به تل ځواني وي،نه شراب او نه شهۍ
وتړه کتاب شیشه راواخله د شرابو
ځغلې زه یې وینم یو په بل پسې ګړۍ
نیسه مې په غېږ کې هسې نه چې خوب مې یوسي
وړی رانه واک دی د شرابو بیخودۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما په شر مېدلي آواز وویل افسوس دی
نلرم توفیق ستا دلبانو د ګرمۍ
زه دو چو د ښتو لمر وهلی پوندہ یمه
چېرې و چ اغزی، چېرې د ګل تازه غوټۍ
شرم راته بر ېښي چې دې خوله په شونډو کېږدم
خاري مې د ولس ستر ګې لا یوه ګوله ډوډۍ
زه لا روږدی نه یم په محفل د ښاپېریو کې
خېژي مې له زړه نه لا فریاد د غریبۍ
نه ښايي رستم ته چې روان شي دمجنون په لار
زه یو مبارز یم چېرې زه چېرې شهۍ

توکیو ۱۵ر۱۰ر۱۹٦۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان پردیس په کاباره کې

مست شو یو افغان د «توکیو» په کاباره کې
غېږ کې يې یوه پېغله لکه پاڼه د گلاب
سر يې لگولی و دده په سینه باندې
زړه يې و سپارلی هوسو ته دشباب
ده يې په دوو تیو لگولې وې منگولې
ینبی يې قمار کې هم جنت وهم ثواب
منځ دکا بارې کې يو محشر و دنځاوو
ځني نڅېدل، ځني لوېدل، ځني خراب
تاو تر سپینو متو حریرونه دلوگیو
تاو تر سرو شرابو تور سیخونه دکباب
شپه به نیمایي وه چې وریاد شوه خپله مېنه
ونغاړه دردونو ، تې چاپېر شو اضطراب
غوږ ته يې نیږدې شول بیا دلوږي فریادونه
یو وړه اند ېښنو ترېنه نېشه دمی ناب
ج□ شو له خپل ځایه نجل يې پرېښوده مستۍ کې
ورک شو ترېنه لوری د حساب او دکتاب
سترگې يې د اوښکو سېلابونو کړلې پټې
یو وړله د مینې دنیاگۍ ترېنه سېلاب

توکیو ۲ر۹ر۱۹۶۳م

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

اې دجاپا ن خلکو ماراوړي پیغامونه دي
ستاسي جزیرو ته زما دغرونو سلامونه دي
پورې له بحرونو، دا شیا دزړه په خونه کې
اوسي افغانان ترڼنه تاو شوي اوچت غرونه دي
داقهرمان قوم اوږد ماضي لري ،تاریخ لري
ډک يې له مېړانو دهر عصر کتابونه دي
چا چې پورته کړيې په ا شیا کې دتېري توره
دوی ترڼنه غوڅ کړي ورمېږونه او لاسونه دي
زړه یې دزمري،نظر دباز، یرغل یې تندر دي
وړي فا تحا نو ترې لحد ته ارمانونه دي
خاوره دغیرت ده ترڼنه جار شمه لوګی شمه
ثبت یې په هر ګام کې دتاریخ انقلابونه دي
ما له هسې خاوري دجاپان غیرتي ولس لره
ځان سره راوړي دوروری تازه ګلونه دي
دا ګلونه څه دي دوروری برابری بوټې
دا دافغانانو ددې عصر شعارونه دي
موږ له نړیوالونه دوستي غواړو وروري غواړو
ځکه مو پرانستي هرملت ته دزړه ورونه دي
شرم دی انسان ته چې جنګېږي له خپل ورور سره
هر څاڅکي دوینو کې فتنې دي، آفتونه دي
واړه سره یو دي، سره ورونه دي ، ملګري دي
ټول بشر یوه ونه،ملتونه یې ښاخونه دي

توکیو ۲۸ر۸ر۱۹۶۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او سلامونه

والوتمه والوتم ، دغرو له څوکو والوتـــــــــــــم
راغلم دڅپو او توفانو سمندرونوتـــــــــــــــه
ستر جيحون مې پرېښود چې ټکرې خوري له غرو سره
ځان مې که گوزار دسمندرو ټکرونـــــــــــوته
زه وم الوتونکی دکمرونو، لامبوزن نـــــــــــه وم
باز ومه دغرونو توفان راوړم دريا بونو تـــــــــــه
نه لري او نه لري دغرونو نښه نه لـــــــــــــري
هر څومره چې ځير شمه اوږدو دساحلونوتــــــــه
هره ورځ فوجي ته رسوم دهندو کش ســـــــــلام
وړمه دلويانو پيغامونه پيوندونوتـــــــــــــــه
يو وخت کې غوړېږي دفوجي او هندو کش گـــلان
يوبه سم گلونه دجاپان خپلو گلونـــــــــــــوته
جوړې به غونچې کړم دفوجي له سلامونونـــــــه
کې به ږدم غونچې دخپلو غرونو قدمونوتـــــــه
يوبه سلامونه دبزگرو شم بزگـــــــــرو تـــــــه
گواکې درناوی دپاکو زړونو پاکو زړونوتـــــــه
جوړ به دگېشا دزلفو تار نه ربابونه کـــــــــړم
وبه ښيم دود د ولسونو ولســـــــــونوتـــــــــه

توکيو ۲۵ر۸ر۱۹۶۳

دجاپان سباوون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جاپان باندې چې خور شي سباوون
زما له زړه نه را چاپېر شي موج خون
هرې خوا ته چې خوځېږي دلمر لونې
لاړ وهي زما په زړه يا په لړمون
نه په دود د سره پوهېږ.و نه په ژبه
نا هيلي ده ثمره زما ديون
ما وې نن به ګوندې راشي زما کورته
سره پوه نه وو راغلې وه پرون
پاس په ستر ګو به مې کېنوي که پوه شي
جاپانۍ زما دمينې په جنون
دلته لري دجا پا ن په جزيرو که
را چاپېر دی غم دخلکو دژوندون
يا به سر ورباندې کېږ.دمه پوهېږ.م
يا به ودروم په پښو ويده پښتون
له ځيګره مې دوينو فوارې ځي
چې را ياد شي خپل ځوانان هغه جبون

نيکو . جاپان ۱ر۹ر۱۹٦۳

انتخاب

په لمبو لمبو اورونه دشبـــــــــا ب   را کې مړه شول د هوډونو په حساب
ما هرڅه له خپل وطنه قربا ني کړل   هم دغه و زما دعمر انتخـــــــــا ب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هېر کړه

ما وې نجلۍ لېږه ستنه شه ځکه
خدازده چې بيا سره پيدا کو دلې
د ګولو څانګه را کږه شوه په ما
په سوې سا يې ويل ولې ولې ؟
ما ويل با زيمه د لوړو غرونو
آخر به الوزمه پوه شوې ګلې
زه يم دغرو د دريابونو نه يم
بېځايه مه کوه دا هلې ځلې
دغم وريځې پې خورې ورې شوې
لکه ما شوم يې راته وژړلې
ته خو به والوزې د غرونو به شې
چاته پرېږدې دغه ما غمځپلې؟
ما ويل هو دژوند تقدير دي دغه
غم دمردانو ، مرد دغم دی نجلې
زه يم دغرو د سمندر به نشم
څه وکم بېلې دي دبرخو تلې
رانه چا پېر دي دوطن خوبونه
دغرونو مينه مې دو کارې ولې
زه هم، وطن لرمه ولس لرمه
ماته په لار دي ډېرې ستړ ګې هلې
وزر مې سوځي دپرواز په هوس
ګرزېدی نشم اور مې اخلي تلې
هېر که ما هېر که ، لکه هېر خوبونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدا زده چې بیا سره پیدا کو دلې!

توکیو ۵ر ۱۰ر۱۹۶۳

اې زما ورانه وطنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سوچي(۱) په ساحلوکې را په یاد شوې په فریاد شوم
اې زما بد مرغه ولسه ، اې زما ورانه وطنه
دلته ژوند دی ، دلته خوند دی،دلته شور، دلته نشاط دی
حوري گرزي ډله ډله، هیڅوک نشته بې مینه
په دې ښکلو ښکلو سیمو دانسان لاسونه خوځي
غرونه شنه ، باغونه سره دي، ټوله ځمکه ده چکنه
هره پېغله چې تېرېږي ، یوه لیلاده یوه دنیاده
که را غبرگه یوه ورږمه شي ، ته وا راغله له ختنه
تور دریاب لونې ځگونه ، ساحل اخلي ټکرونه
سپین مرغان ور باندې ښوري،شنه فضا ور باندې پلنه
د دریاب دزې په شگو پېغلې نجونه کتار ناستې
هسي لامبي لکه بطې زده یې نه وي الوتنه
هر یو موج چې را پیداشي ،سر را ج□ کړي بیا په شا شي
څپې تللي دي له واکه، کړي د نجونه گوېږنه
څوک لمبېږي، څوک نڅېږي، څوک خواله کړي یو تربله
څوک را گرزي په باغونو، څوک گلان وړي له چمنه
د تمام ساحل دپا سه ، د موزیک څپې خورېږي
ځوا ن روسي کمپوزر وړی دامیدا ن له بتهوفنه (۲)
په فضا کې یو ځای شوی بوی دعطرو له شرا به
په څپو کې یو ځای شوی تور دریاب له سیمین تنه
څوک ړنگېږي، څوک جگېږي، څوک جوړه ځیني یواځې
دچالېڅه، دچا غاړه، دیوه لاس د بل لمنه
دچا شونډې په شونډا نو، دچا زلفې په چشما نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي ده ، کامراني ده ، څوک له چانکه پوښتنه
مګرزه غریب تنها یم، نه نخېږم، نه څوک بیا یم
نه د کاریم، نه د ښکار یم، نه مې زړه شته نه مې ینه
که نېشه شم که ګوشه شم، را یا دېږي درته سوځم
درته سوځمه در جار شم ، اې وطنه بې څښتنه
دسوچي دګلو سور رن□ ،سرې لمبې دي را تاو ېږي
نه آرام شته، نه قرار شته ، په ګرزا په کېناستنه
زه د کوم زخم دوا شم ، زه دچا په تسلا شم
ستا په کار کې واک وتلی، هم له سره هم له تنه
نه چا بوټی در کې شین که ، نه چا جوړ درته ماشین که
حاکمان کوي حکمونه، تاجران کوي شکونه
په ځنځیرو یې تړلی، په سمومو یې لړلی
دود دې وزي له چمنه ، ځوځ دې خېژي له سمنه
په کابل او په زابل دې ، دنفاق اورونه بل دي
لور خپل مور ته په زړه غله ده ، زوی له پلاره کړي وهنه
څوک ناروغه څوک په لوږو، څوک په وربږو ، څوک په سپږو
ټول ژوندي دې بې پرتوګه ، واړه مړه دې بې کفنه
نه ورشو شوه دشنېلیو،نه پټي شول د لښتیو
نه شپونکی موړ شو په غوښو، نه بزګر موړ شو له نغنه
ستا دپاک آسمان دلاندې، ټول جهان ویران ویران دی
ټول جهان ویران ویران دی، زه به کومه سمومه
زما دې لوړه وي په مینه، دافغان په پاکه وینه
نوی زړی به رسیږي ، زما په وینو به شي ونه
ګام به واخلمه میدان ته، سر به کېږدم امتحان ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لورې به در ځمه ، که شي لار دستنو ستنه
ستا ويده به را بيدار کم، ستا لار ورکي به په لار کم
ستا دغرو ويده بازان به، را اوچت کم له دمنه
اور به بل دآزادئ کم، بيا په خپله به پتن□ شم
خپل ژوندون به ترې قربان کړم خود به کړم دعشق مننه
ترهغو به لاس وانخلم ثو په غرو کې دې رڼا شي
اې زما غريبه ولسه ،اې زما ورانه وطنه

سوچي ۱۱ر٦ر۱۹٦۴

(۱) د تور سمندر گي په غاړه د روسيې يو ښار
(۲) بتهوفن (۱۷۷۰-۱۸۲۷) دجرمني د کلاسيک موزيک يو ستر مصنف .

مايا کوفسکي(۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مسکو کې د گور کي د کوڅې خوا کې
مایا کوفسکي درېد لی لکه غر
ملتونه دشورا ورته ولاړ دي
غوږولی ستر مسکو ورته وزر
خپل هدف ته هسي ځیر دی ته به وا یې
په ښکار نښتی دی دوړ.ي باز نظر
هومره دروند هومره ډاډه په ځای ولاړ دی
لکه و نیسي خوشحال خټک خیبر
چې کلونه څو تېر پړ.ي دی لو یېږ.ي
زمانه ورباندې نلري اثر
پخپل یون کې یې آسمان له گروې ونیو
له تقدیر سره یې و وا هه ټکر
په حرمت مې مغزی هیچاته کوز نشو
مگر ده ته مې کوز پړ.ي مغرور سر
په عالم کې یې دسولې پیغام خور که
ورور ولي ته یې را وبا له بشر
مگر ته اې ستر ا نسا نه، اې شاعره
تابه ستایي څو شاعر شته څو اثر
څو دنیاوي ستا پیغام به ژوندی ساتي
ستا اشعار ، ستاسرودونه، ستا هنر

زما له زړه را اچتېږ.ي داچې وایم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما یا کوفسکي درېد لی لکه غر

مسکو ۳ر۷ر۱۹٦۴

قلندر شاعر

بیا دزمانې ډمې اخیستی نوی چن□ دی
لاس کې یې نیولی دبادې په ځای کې بن□ دی
بیا په غرو رغو باندې خور شوی دبهار نسیم
غوږ نه مې چاپیر دجنکو دزلفو زن□ دی
چاباندې چې لګي دراتلونکې پسرلي نسیم
دغه زوړ جها ن پې دزندا ن په شا ني تن□ دی
سین چې له ډبرو سره سر وهي په لاره کې
ښيې په ښکاره چې حرکت پخپله جن□ دی
زه د شلم قرن قلندر غوند ې شا عر یمه
زما بو سه په ټولو جنکو باندې قلن□ دی

کا بل ۲۵ر۱۲ر۱۳۴۵

د سبو پېټی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره کې موټر په یوه بېوزله ماشوم راغی
ووا هه موټر له ځایه لس گزه گزار شو
ودرېد گړندی لکه خوني لېوه پسه ته
راغی ترافیک یو څه مبلغ ته تمه دا ر شو
یوه شېبکۍ ورو سته ماشوم خلاصې کړلې ستر گې
ودرېده ،بې واره پـــه ژ ړا او په کو کار شو
ما وې گوندې ژاړي خپلو وینو او زخمو نو ته
ده نا څاپي پرا نیستلې شونډې په گفتار شو
څه شوه خدای دپاره هغه زما دسبو غوټه
پلار به مې پې مړ کړي که خبر زما په کار شو
کله چې یې ستر گې په پا شلو سبو را غلې
هڅه یې ور وکړه بیا په ځمکه را گوزار شو
وې ربړ.دېدي گوتي په خاپوړو ور نیږدې شو
غبږ یې ترېنه تاو کړه په سبو باندې هوا ر شو
وینې یې لنبتی شوې په ماشوم صورت یې راغلې
توی شوې په سبو ، دسبو پېټی پې خونکا ر شو
ما چې په ژړنو ستر گو ولیده دا لـــــوبه
زړه مې له نړۍ او نړیوالو نه بېزار شـــــــو
یو په بېکسۍ کې وږی مري دموټر پښوته
بل په بېکسۍ کې خلک وژني او سالار شو

اې په زرو مستو لیږ را کوز شئ چې د ا فقر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاسي دچړچو په قیمت خلکو باندې بار شو

کابل ۱۵ر۸ ۱۳۴۳

له زماني سره یو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبنتي شپې او ورځې زېږي نوې زمـــــــا نې
ځغلي زما له خولې ور سره سمې تــــــرا نې
لېږم له هر ګام سره لښکر د ارمانونـــــــــو
ساتمه را تلونکو ته درزم نشــــــــــا نې
لو بم لکه باد دسباوون ديار په زلفـــــــــو
غوا ړم ماتولو دځنځير ته بهــــــــــا نې
هر آواز چې جـ□ شو دمر دانو له مرۍ نــــــه
رېږدي يې له زوره زړې شوې بتخـــــــا نې
را شئ چې د ميو دريا بونه را روان کـــــــړو
نوي يا را ن نه مستوي دغه ميخــــــــا نې
ځغلم د زمان له قافلو سره په مخـــــــــه
ودي کړي رقيب څه يې چې خوښه وي کانې
سر که رانه پرې شو مابخشلی دی په جن□ کې
نکړي سربازا ن له د ښمنا نونــــه مــــــا نې
لري کړه صيا ده داعبث دا مو نه لـــــــــومي
زه يرغلي بازيم روږدی نه يم پــــــه دا نې
هرې زلزلې سره په غرونو دوطــــــــــن کې
زما د زړه له اوره پورته کــــــــېږي زبا نې
مه يې وېروه لا يق دسر په سودا نـــــــــدی
هسې خدا يږوغوا ړي سر بازۍ ته بهـــــا نې

کا بل ۲۹ر۹ر۱۳۴۵

بوللـه دپسرلي هر کلي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونو باندې پلنې شوې وريځې دنيسان
مځکې باندې اورې مرغلرې دباران
مستشول بيا چړونه په نغمو کې دزر کانو
خوځې کتارونه بيا دزانو په کسمان
هره ترانه چې د درياب له څپو وزي
پو کړي په بېځانه دنيا ګۍ کې نوی ځان
خاندي په ډبرو څراغونه دلاله
وزي له سپېرو خاورو ګلونه دريحان
سپين ګلان په شنه مرغه کې بربښي زما له ستر ګو
شپه کې دمستط ده شنه اسانکې کهکشان
هر څاځکی دوينو مې لمن لمن ګلونه شول
رګ رګ کې مې خوځي دشعرونو بلبلان
وريځې چې کتارې شي دغرو په ديوالونو
ته وايې چې خوځي په افق کې سپين وښان
شور چې شي دتالندې غوړ.وته هسې رسي
ځغلي په ا سمان کې يرغلګر جنګي اسا ن
سم شول په سارا باندې د ګلو چپاوونه
وخاته په تړو دريدي ګلو سپا يا ن
غشي دلمر اوري له کړ کيو د وريځو
شنې زرغونې واخيست له رستم څخه کمان
جوړ کړل پسرلي له نسترن نه سپرونه
وايسته له تېکې سوسن توره داحسان
وريځې په افق کې سرې سکروټې شوې داور

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاو شوه استالف نه سره لمبه دارغوان

سپین د واورې الوزي دغرو له سر او ږیري

زوړ چونغر بدل که لمر دمینې بیا په ځوان

تالو کې خورې شوې دشپونکي دشپیلي ځړیکې

بولي طبیعت ته گوشه گیره شاعران

رسي دبزگر ستومان زړگي ته نوې دمه

خوځي په رگو کې دشپانه نوی ارمان

اوښکو دباران ته دبرېښنا خوله خند نۍ شوه

زوړ جهان تکرار که داضدادو امتحان

ویلي الماس څاڅي دتاکو له غوځو څانگو

گلو ته نذرونه دشرابو وړي رزان

ته اې زما یاره ولي گرزې لري لري

راشه چې سیندونه دخنداوو کو روان

زه به دخپل زړه بلبل راضي کمه چې در شي

خیر که په سینه باندې دې رپي دوه بازان

جار به دا بلبل ستا دبازانو تر مستۍ کم

جوړ به بل دده له فریادو کمه جهان

وخانده چې وسپړي غوټۍ ماشومې شونډې

وناځه چې مست شي هم زمین او هم زمان

ما باندې خوره که یوه خیمه دتورو مشکو

یو ځلي خواره که په پالن□ زما زلفان

زړه که دې دښکار مینه لري زما دلبره

غشي دبڼو زما سینې ته که نشان

مه گوره او بو کې هسي نه چې ستا له مخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوبه زما دمينې دنيا ګۍ شي په توفان
ما له دې ساړه قالبه وباسه دورځو
مست مې که، بېخود مې که،قربان مې که تر ځان
شور را که، ګداز را که،قدرت دسربازۍ را که
ما ته هم طبيب شه، هم دارو شه، هم درمان
ومې منه،زړه را که او يار دتورو شپو مې شه
مې شه، پيمانه شه، زما تن شه، زما ځان
ومې سوځه،ومې رټه، خاوره دسارا مې که
کاشکې سپېلنی شم او له تا شمه قربان
ګل مې که، بلبل مې که،شانه دخپل سنبل مې که
او ياره ! له خپلې بېدردۍ يمه ستومان
داسي بېدردي چې سوځي سوځي مې هلهو کې
داسي بېدردي چې سړوي زما فغان
داسي بېدردي چې زما له مينې سره لوبي
داسي بېدردي چې زغمای نشي عاشقان
يو ځلي دې ستر ګې زما په زړه که هسي خبني
واورم فرياد ونه کې دننه دانسان
هله به بيا وبولم دژوند خوږې سندرې
وبه شرنګومه جرسونه دکاروان
سمه به ګرمي کړم دنغمو په مړو ايرو کې
مست به کم سيندونه سپېره غرونه به لړزان
ور به ماتو زړونو ته پيوند کمه دهيلو
ور به مړاووهيلوته ګرمي کم جاودان
متې به مې روغي کم له تيږو دپولادو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به حادثو ته کم داو سپنې سندان
دې لوځو پټو کې به خواره دعشق ګلان کمه
خپل ښکلي وطن ته به جهان کمه حیران
شپوله به دګلو په عطرو کې لېونۍ کمه
بېل به کم دوریو له رمې ځخه لېوان
اوري به خوښي له کانې کانې ،بوټې بوټې
سم به شي له هیلو دزلمو سره زمان
یو به سي سیندونه له دې غرو سمندرونو ته
زموږ دوروروليٰ او دیووالي داستان
مست به سمندر شي له تودو بشارتونو نه
و به نځوي په تورو تلو کې کبان
بیا به دځپو هاتیان وروليٰ په غېږ و
و به خوځوي زموږ په فخر کې توفان
هله به وما ناکامه او ښکې مرغلرې شي
هر داغ دسینې به مې یاقوت شي درمان
هره ترانه چې دلایق له خولې نه وزي
وایي حماسه دعظمتونو دافغان

کابل ۷ر۱ر۱۳۴۱

بولله دوطن په ماتم او پرتم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیگا خوب کې را ښکاره شوه دخوشحال د منډو سیمـــــــه
له لېمو نه مې روا ن شول په څپو څپـــــو رودونــــــــه
اورا خیسی و شنېلیو د مردان په پولــــــــه پولــــــــه
اوربدلې ترې سکرو ټې، جګېدل ترېنـــــه دودو نــــــه
دپنجاب له تورې خولې نه، شنې لوخړې غړو سکه غړو سکه
تو يېد لې پېښورته ، وې يې نیســــــه اې پښتونــــــه
هره ونه فریادي وه، چې زه سوځمـــــه زه سوځـــــــم
له هر وره هرې کړ کۍ نه ، چاپېر شـوي وو اورونــــــه
دوطن په شنه لمن کې ، په هر باغ او هـــــــر چمــــن کې
بهېدل داور سینونـــــه ، جوړېــــــد ل کې تنـــــــرونه
دپښتون په برخه جن□ شو، خپل وطن ور باندې تن□ شـو
دننګیا لو په کـــــور راغلــه ، د لـــو ټمـــارو چپـــاوونـــه
دمیر ویس مرۍ ته لاړې ، د ګر ګین خوني منګــــــــــولې
دغوټۍ هیلو ته سیخ شول، دخزا ن ســــاړه بادونــــــــه
دایمل په غیرت خاندي ، دپنجاب دغلام ستر ګې
دبا با له نغري باسي دپښتو ن عصمتۍ جونه
دلنډي له سینې وزي دغضب تکې سرې کوکې
دخیبر په زړه کې اېشي دپېړیو کساتونه
دپامیر په څوکو څاڅي دالماس له تورو لوښکې
بله نشي له دښمنه ماتوو به غلافونه
دهېلمند دڅپو وښې، له غضبه ګوښې ګوښې
سره ځغلي لکه وربځې، سره اوړي لکه غرونه
ا با سین چې لا ا سیر دی، پښه تړلی په ځنځیر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس تر زغرو لاندې ناځي، جڅوي تور ځنځيرونه

دابه کله پای ته رسي داومونږ دپيغور عمر
دا به کله را الندې ږي دا زمونږ دکور غمونه
دا به کله را نړېږي دغليم دظلم بارې
دا به کله پورته کېږي دا زمونږ سره بيرغونه
دا به کله پای ته رسي د پښتون ناپايه چيغې
دا به کله تمامېږي دا کيږدۍ ستړي مزلونه
دا به کله پای ته رسي دا زمونږ دخلکو منډې
دا به کله او چتېږي دا لويدلي ټيټ سرونه
دا به کله را پارېږي دا زمونږ دغوسې تريخې
دا به کله را پاڅېږي دا زمونږ خره غيرتونه
دا به کله را ټولېږي، تر وطنه به جارېږي
دا ددښتو دلمر سوي،دا دغرو رغو پسونه
څو به دغه تور پنجاب وي، زمونږ په وينو به سيراب وي
څو به دوی وي او حکمونه، څو به مونږ او زندانونه
څو به دغه مودودي وي، ورسره به مردودي وي
څو به داملا او ملونه ، څو به دا دم او دامونه
څو به دغه پيښور وي ،پښتنو ته به سقر وي
پنجابي ته به جنت وي، پکې جونه او جامونه
څو به دغه اباسين وي ، له غمو به يې زړه شين وي
څوبه دې جنګي خيبر ته ور په بر خه وي شرمونه

اې دلو ننګو ککرو ! چېرې خاورې شوئ دخاورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوشحال په شناختو گرزي داورن□ دزوی اسونه
دتاريخ ميړني چېرې؟ تېغ يې کوم ، لښکرېي کوم دی
دافغان په نامه چېرې ، هغه ځغا ستې او ننگونه
گرمي تللې ده له لمره ، پښتو تللې له خيبره
په تيرا راخورې شويې، سړې شپې ساړه کلونه
په دې خاوره کې گرمي وه ، په دې خاوره کې مستي وه
په دې خاوره کې نغري وو، په دې خاوره کې دودونه
له اټکه تر چترا له اوس ختلې سا له سيمې
نه يې ژوند شته په هډو کې، نه يې خوځنده نبضونه
اوس چې دلته کوم پښتون دی، ښه مريی دی ښه زبون دی
نه يې زړه کې عشق دتورې، نه يې سر کې هوسونه
داچې لوړې يې شملې دي، د کلدارو يې اسرې دي
دافغان په نن□ څوک نه کا، نه جنگونه نه مرگونه
اوس دبست په تاق کې خوب کا دسارا سترې گيدړې
دزرنج په شگو ناست دي دوحشي لېوه پلونه
اوس دغور په غرو کې ورکې دغوري زمريو ځالې
اوس دبلخ خاورو خوړلي هم يما هم يې توغونه
دمحمود په ښار خوره ده دتاريخ دمرگ بړستنه
نه پيلان، نه يې لښکرې، نه ارم ، نه يې رمونه
په باميان دآسمان سترگې تکې سرې لا له غضبه
د بودا مخ پسې توږي لا داوښکو غورځنگونه
د چونغر په لمن ورکه دکوشان د دور نښه
موتی خاورې ټول ښارونه، څوسکروځې ټول قصرونه
بر دغور دغرونو غاړې ، بې غروره بې سروره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جام له شرمه ځوړند کړي هریرود ته خپل غوړونه
غرجستان چې ویرانه ده، کې ویده لا زمانه ده
شرمنده لوړو بادوته ، دبا با دغرو سرونه
بدخشان لوړې وژلی، انسا ن وړی، حیوا ن وړی
څه که غرونه یې سره زر دي ، څه که که تیږې یې لالونه
اې آزادو خلکو څه شوئ؟هوډ مو څه شو، ننګ مو څه شو ؟
کوم دي کوم دي یرغلونه، چېرې چېرې مرچلونه ؟
کله کله به ناره شي ، تکه سره به تاتره شي ،
داټک لمن به سره شي او آزا د به شي مریونه ؟
دا جنګي مارغان به چېرې ، خوروي دبرې زیري
دا آسمان به کله پوښي داورونو درمندونه ؟
دا به کله راځېږي دغضب دتوفان وریځې
دا به کله ترې اورېږي سرې سکروټې تندرونه ؟
دا به کله کاڼي چوي، دابه کله غرونه خوځي
دابه کله تکه سره شي داسمان دا نیلي خونه ؟
دابه کله غیښي ولي تر برېښنا چټکې ګوتې،
دابه کله تورې باسي دپولادو مړوندونه ؟
دا به کله لاره وزي دراټه جهان پر لوري
دابه کله پخلا کېږي رټل شوي ارمانونه ؟

اوس خو وخوځه له ځایه چې د اور لمن ته رسي
په نغري نغري دې اوري دپېریو لعنتونه
ستا دتورې باچا خان شو دپنجاب دخندې خلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لا څه ته منتظر يې نور به څه وي ذلتونه
که اورن□ دی که فرن□ دی ، دواړه يو دي، واړه يو دي
که ايوب دی که بوتو دی دهماغه خره غوږونه
توره وبا سه له تېکې چې ريښتونی يې باور شي
ستا په نن□ او په مېړانه ، ستا په توره اې پښتونه
هره لاره ورته نيسه ، هره تيږه ورته ښاره
هر گودر ورته گرداب که،هره ورځ ورته کلونه
باندې ويې شلوه خېټې، ترېنه ويې باسه سترگې
پې ور ويې ځپه ژامې، پې ورمات يې که غاښونه
سمه غر ورته سنگر که، نا پا ياو ورته گودر که
پرېکوه ترېنه لاسونه، غوڅوه ترېنه سرونه
هرقدم ورته درېږه، هره لوېشت ورسره وژنه
چې په مخه ورا دا شي دپېړيو تاړاکونه
دکبرونو کنډولی يې تورو خاورو کې نسکور که
چې را پرېوزي له مستۍ نه، چې را کوز شي له جنونه

زه دې خپل وړه ته حيران يم، دې بې وسه وطنپال ته
ته به وا پې اجاره دي ، ددې ټول وطن غمونه
دشاعر زړه خو شاعر وي حسن غواړي شراب غواړي
جوړوي په تصور کې دخپل خوښې جنتونه
کله رغړي پاس په ورېځو، دسپوږمۍ دشودو جام کې
يا ديار په توده غېږ کې په سر اړوي اورونه
دشاعر دنيا خو هسې يوه رنگينه دنياگۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا په تا ولي رالام شول ټول دردونه او رنځونه

اې وطنه زما تنه دا دتا دمینې کار دی
چې راسم یې کړه کوګل ته دا دوینو سېلاوونه
ته زما دعمر خوند یې، ته زما دزړه خاوند یې
ما ګاللي ستا لپاره څه چې دي ټول کړاوونه
ما چې هر چېرې خندلي په مستۍ کې ستا له شوقه
زما خولې ته راسم کړي ظالمانو خپل سوکونه
ما چې تا باندې ژړلي، ټولو سپو راته غپلي
ستا په سر راته څېرمه دي دسپکیاوو تعذیرونه
که هر څو په تا ځوریږم له دې ځوره نه مړیږم
ستا لپاره یې زغمای شم څه چې دي ټول کړاوونه
زما په ټول وجود خورې دي ستا دمینې دلمر وړانګې
زما په پله پله کې بهیږي ستا دمینې شرابونه
ستا نسیم دلوړو غرونو ځان پوکي زما په تن کې
ستا ددښتو د باران بوی مستوي زما رګونه

دا وطن دې تل آباد وي، دا سنګر دې تل آزاد وي
پکې خوځې دې وریځې، کې بهیږي دي سینونه
پکې پلنې دې رمې وي، پکې ډېرې دې ګلې وي
کې دې څرې سورکۍ وبښې، کې دې ځغلي سپین اسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دې ښورې دلمر وړانگې، کې دې ناځې د گل څانگې
کې دې ځلې رڼې پرخې، کې دې مست وي شنه رودونه
د آسمان خول دې رنگین وي، دبېد یا څادر دې شین وي
لنگوټې دغرو دې سپین وي، سورانسان سره هدفونه
توره وربځ دې نقا شي کا، مسیحا دې جما شي کا
زمرد دې فرا شي کا ، رشک چین دې شي دښتونه
د افق لمن دې سره وي، په دې غرونو دې خوره وي
کې دې الوزې بادونه، کې دې پاتې وي یادونه
دا یادونه د ننگونو، دا یادونه دجنگونو
دا خورې ورې کلاوې، دا اوچت اوچت برجونه
دا دسپاندو بوي بېدیا کې، دا دنجونو شور په وراکې
دا جلگې جلگې ملکونه، دا هوار هوار رغونه
دغه جگې جگې تړې، دغه غرونه دړې وړې
دا بهان بهانده لړې ،دا څپان څپان خوړونه
دا په واورو پټې څوکې، دغروب دلمبونوکې
دا ځنځیر ځنځیري غاړې ، دغه نېغ ختلي غرونه
دا غونډۍ غونډۍ دخاورو ،دا پوټې پوټې دشگو
دغه ځوړې ځوړې تیږې، دا پوړۍ پوړۍ کمرونه
دا دتالندو سندرې ، دبږلیو مـــــــــرغلــــــرې
دا ببر ببره بوټې ، دا حشي وحشي گلونه
د سپوږمۍ په ښکلې شپه کې، دچوپیاوو په سینه کې
د وښانو کاروانونه، دشپېلیو آوازونه
دغه شنې بخملي ښېځې،دا په غرو څپرې وربځې
دا چمن چمن گلونه، دا رنگین رنگین لاشونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا سند رېږي دپوټېو ، دا شفتـــــلې د پټيـــــــو
دا لښکري دغوټيو، دا بخمل بخمل چترونه
دريدي توفان په راغ کې، دګلاب مستي په باغ کې
دا دنيا دنيا رنګونه، دا دريا دريا عطرونه
دغه ښويي ښويي پرښې، پې خورې دېښنا کرښې
په ذبرو کې پرقونه، په پرقو پسې ټکونه
همدغه زما وطن دی ، ځما ځان دی ځما تن دی
له ده بل زما اورونه، له ده رن□ زما عشقونه
دی رڼا زما دسترګو، دی طاقت زما دغبرګو
دی زما دژوندون شومه ، له ده روغ زما فکرونه
له ده جوړه زما وينه، زما ژوند او دده مينه
له ده پلنې دا سندرې، له ده پورته دا شعرونه
له ده جوړ زما بنياد دی، هم مې پلار هم مې اولاد دی
ده ويده کړه اجدادونه دی به روزي اولادونه
څوژوندی يم دی مې کوردی، بياچې مړشم دی مې ګوردی
زما تن د ده له تنه ، زما هډ د ده هـــــــډونـــــــــــه
زه که سايمه که تن يم ، سرترپايه دوطن يم
زه وطن يم ، زه وطن يم، زه يې سين ، زه يې موجونه
څو همدی زموږه مل وي، دنجات ډېوه به بل وي
دی قوت زموږ دمنډو، له ده ج□ زموږ غږونه
زه همدغه قبله ستايم ، دا لمنځمه دې ته پا يم
دا وزر زموږ دهڅو، پې ژوندي زموږه زړونه

د«لايق» دسينې اوره خپل نغري کې لېونی شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودې نه ښوول نړۍ ته، دوطن د زړه داغونه
لا کيږدی هغه کيږدی دي، چې پې تېرې سل پېړۍ دي
پېڅول لا دوزغنو، دکوچي لا هغه خونه
دا انسان بايد آزاد شي، يو ځل وخاندي او شاد شي
دا هېر شوی بايد ياد شي، ظالمان شي سرنگونه
لا گا لي يې له ناکامه، له آغاه تر انجامه
دړانده آسمان ځورونه، د کاږه حاکم ظلمونه
دغم څلي بايد وران شي، يې ور سم ياغي توفان شي
وحشي خان عاجز انسان شي او هوار شي لوړ ترجونه
دکلا له لوېشتې لوېشتې ، شي دزور کمبله ټوله
شي ټا ټوبی دبزگرو، بزگران شي سره وروڼه
دغنمو طلايي سين، دملاک دزړه هلاک شي
يو ځل وخاندي بزگرته دا سور سين سره يې موجونه
دکښتو په سره درياب کې سمه سا واخلي دا سوی
شپېه وغوړوي لمرته خپل آزادتن اوهڼونه
دموگرو په تياره لار برېښنا وغځوي مزي
په نامېندو زړو خواره شي داميد زرين وزرونه
دبزگر دژوندون ځاله ډوبه ډوبه شي خوښۍ کې
پکې ډک شي تش جامونه، پکې تش شي ډک خمونه
داوير جن ماښام برات شي ،دا غمجنه ورځ اختر شي
په دې وچو دښتو راشي دشنېليو دريابونه
دجوار ډوډۍ لنده شي دعزت په سپينو پيو
ليږ روښانه شي ليږ پاکه د پېړيو ره خونه
زيار ايستونکې را بيدار شي، په رازونو خبردار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

همغوی جوړوي لارې ، همغوي باسي پلونه
هر پاڅون يې آبادي ده، هرغورځن□ يې آزادي د ه
هرآواز چې را اوباسي، غورځوي تور زندانونه
له دوی بل چپېرې چې اوردی،له دوی ج□ چپېرې چې شوردی
پې توده فضا دځمکې، پې رانه واړه ښارونه
دوی ضامن دآزادۍ دي، معماران دآبادۍ دي
په دوی گرم سنگرونه، په دوی ښکلي نهضتونه

کابل ۱۵ر۴ر۱۳۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د بلخ په شنه ور شو کې، دلا له په درمندو کې
ده ور کړې لېونو ته د بها ر سا قي بلنه
بیا بان خوله خوله دی ، د تا زه بار ا ن له او ښکو
د ورمو سپېڅلي سین کې، دغوټۍ جامه نونه
غوړولی په سارا کې بهار فرش درنګینه وو
زړه ځمکه ځوانه شويې هرقدم چکن چکنه
دبخدي په کنډوالو کې ګام په ګام د ګلو شور دی
شرنګوي د ګلو پاڼې دعاشق نسیم لمنه
وریځې ګل شي بیا سنبل شي د مار مل دغره په ټنډه
ریدي خپړي په بامونو ، خاټول وزي له دمنه
له رنګین ا فق نه اخلي جا دو ګر ما شام مچکې
په پستو پستو ورمو کې عقل وړي له عقل منه
لمر چې کوز شي ډوبېدو ته ته به وایې د اور توپ دی
یا عا شق زړه د غروب دی، را وتلی دی له تنه
یا دسرو ګلو له موجه را بعې را پورته کړی
د وفا په وینو لژند خپل یا غي سر له کفنه
ته به وایې له آسمانه اوربدلي سره ګلونه
یا مجنون ده غوړولې په شنبلیو خپله ینه
یا سره توره دچنګېز ده را وتلې بیا له تېکې
چې خوټېږي زړې وینې په بخدي کې لاتر ننه
یا لمبه دنوبهار ده دلاله په اوغلو کې
یا زردشت په سجده پروت دی په سکروټو کې دننه
یا سرې وړانګې له جنته یزدا ن لوني پر ګلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا توی شوی پر جهان دی جهنم له اهرمنه
دسرو گلو شا ته ښکاري د البرز بخملي ناوې
لکه پېغله چې پرته وي دوصال په سره بړستنه
پاس له څوکو را ښېوه دي تورې وربېځې ړنګې ړنګې
لکه پرې چې ږدي په تیو خورې څڼې شل کلنه
په بېديا کې سره خاندي سپین ګلان له سرو ګلانو
په باغو کې لاس تر غاړه بنفشه له یاسمنه
شنې غونډۍ په ګلو ډوبې ، یې خورې زېړي پېټارې
ته به وایې زېړ قیطان دی دپسرلي په شنه چینه
په دې ښکلي شنه وطن کې، ددې خاورې په لمن کې
کا شکې ګل دبیابان وای یا دشنو درو یوه ونه
یا باران دپسرلي وای اوربېد ای په تږیو ځوځو
جګېدای له هره ځوځه دغوټیو یوه ونه
په دریاب کې یوه څپه وای یا په وربېځو کې لمبه وای
دغو مړو ته مې ښوولای د ژوندیو خوځېد نه
جګې جګې ساقي راکه، سره اورونه مهیا که
مرور یار را پخلا که ، چې پې وچښو یو څو منه
ورکوه یې ورکوه یې ،مستوه یې مستوه یې
خندوه یې خندوه یې، له سپېدو تر ماخوستنه
تشوه دخم اورونه،تودوه ساړه جامونه
چې دا یخې شپې یونسي، سور ارمان له ارما نجنه
چې دمیو په مستۍ کې داجها ن لمبه لمبه شي
چې دسرو ګلو په سین کې دا فضا شي سره بخونه
چې دسر له سودا خلاص شي سودایي دتورو زلفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دعشق په سوي اخته کا دمطرب سینه دننه
گوندې نوي کړي تا رونه دزاړه رباب په ستوني
گوندې سر کړي په نغمو کې یوه نوې ازموینه

بلخ ۱۲ر۲ر۱۳۵۴

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library